

Budsjettnemnda for jordbruket
16.04.2024

Utredning nr. 1 A

Totalkalkylen for jordbrukssektoren

Regnskap 2022 og 2023
Budsjett 2024

Innholdsfortegnelse

1	INNLEDNING	4
1.1	Generelt	4
1.2	Avgrensinger og beregningsprinsipper i Totalkalkylen	5
1.3	Inntekts- og kostnadsvekst i jordbrukssektoren	7
1.4	Usikkerhet ved datamaterialet	9
1.5	Større endringer som har endret tallseriene bakover.....	11
1.6	Resultatmål i Totalkalkylen	11
1.7	Resultater etter registrerte regnskaper	12
1.8	Totalkalkylen i forhold til enkeltbruk.....	15
1.9	Utviklingen i resultatmål, arbeidsforbruket, areal, investeringer og husdyr..	16
1.10	Endringer i inntektsforutsetninger, tap ved markedsoverskudd og volumutvikling	23
1.10.1	Marked, produksjon og etterspørsel	23
1.10.2	Inntektseffekter av markedssituasjonen	25
1.10.3	Volum- og prisindekser for Totalkalkylen	26
1.11	Forklaring til variasjon mellom år.....	29
1.11.1	Fondsendinger i prisutjevningsordningen for melk	29
1.11.2	Samlede endringer i omsetningsavgiftsfondene.....	29
1.12	Prisstigning i budsjettåret	30
1.13	Rente på lånt kapital.....	31
1.13.1	Årets beregning	31
1.14	Totalkalkylen og skatt	32
1.14.1	Forklaring av beregningene.....	32
1.15	Budsjettering av tilskudd.....	33
2	REGISTRERTE TALL FOR PERIODEN 2021 – 2024.....	34
2.1	Utviklingen fra år til år ifølge beregningene i 2024.....	35
2.1.1	Forklaring til de største endringene fra 2022 til 2023	35
2.1.2	Forklaring til de største endringene fra 2023 til 2024.....	36
3	SAMMENLIGNING MED FJORÅRETS BEREGNINGER.....	39
3.1	Året 2022	40
3.2	Året 2023	40
4	REGISTRERTE REGNSKAPER - OVERSIKT	43
4.1	Tabeller som gjelder registrerte regnskaper	44
4.2	Forbrukstabeller	71

1 Innledning

1.1 Generelt

Totalkalkylen for jordbrukssektoren 2024 er beregnet for:

- Revidert regnskap 2022
- Foreløpig regnskap 2023
- Budsjett 2024

I tillegg har Totalkalkylen historiske serier for perioden 1959-2021. Disse forblir normalt uendret fra tidligere års beregninger, men kan også være revidert om en finner grunnlag for det. I år er blant annet seriene for leasing og kapitalslit revidert, jf. side 11.

Totalkalkylen 2024:

I denne utredningen presenteres en oversikt over årets beregninger for årene 2022, 2023 og 2024 med vedleggstabeller og sammendragstabeller fra beregninger. Denne utredningen viser bare registrerte tall, altså sektorregnskapet for jordbruket. Et regnskap for de aktive jordbruksbedriftene til bruk i jordbruksforhandlingene presenteres i utredning 1 B. I begge utredninger er det også tatt med tabeller som viser antall bedrifter, registrert arbeidsforbruk, areal, investeringer, husdyrtall og forbruksutviklingen for kjøtt og egg.

De registrerte tallene skal vise faktiske inntekter og kostnader i de enkelte år. Dette betyr at det kan være store variasjoner i inntektene mellom ulike år pga. varierende vær og tilfeldige utslag av stor økonomisk betydning i registrerte regnskaper. I dette sektorregnskapet vises disse variasjonene som de faktisk har vært, men i regnskapet for de aktive jordbruksbedriftene (utredning 1B) er avlingsvariasjoner og forsikringskostnader forsøkt jevnet ut.

Utredningen inneholder videre en sammenligning av fjorårets beregninger med årets beregninger for årene 2022, 2023 og 2024.

Spesielt i år er oppdraget med å lage et regnskap for de aktive jordbruksbedriftene. Budsjettnemnda fikk 1. november følgende mandat:

Jordbruksavtalepartene ber med dette Budsjettnemnda for jordbruket om å gjøre endringer i tallgrunnlaget for forhandlingene i 2024.

Partene ber om at nemnda gjør endringer i sektorregnskapet totalkalkylen til bruk i forhandlingene, med utgangspunkt i forslaget til modifisering av totalkalkylen fra Grytten-utvalget (NOU 2022: 14), slik at:

- *Kalkylen beregnes etter vanlige regnskapsprinsipper*
- *I større grad blir et regnskap for det aktive jordbruket*

Det innebærer, så langt det finnes datagrunnlag:

- *å beregne kapitalslitet etter historisk kostnad og benytte nominell rente på gjeld*
- *å inntekts- og kostnadsføre jord- og melkekvoteleie og redusere kapitalen til det aktive jordbruket*
- *å kostnadsføre innleid arbeidskraft og redusere arbeidsforbruket tilsvarende*

Det legges ellers til grunn at nemnda på vanlig måte forbedrer og oppdaterer kalkylen som en del av sitt årlige oppdrag.

Oppdraget er fulgt opp ved å utarbeide en totalkalkyle for de aktive jordbruksbedriftene, se utredning 1 B. Utredning 1 A, Totalkalkylen for jordbrukssektoren, er en videreføring av den tidligere Totalkalkylen med registrerte tall. Av hensyn til sammenlignbarheten med Totalkalkylen for de aktive jordbruksbedriftene (1 B), har Budsjettnemnda valgt å også endre prinsipp for føring av kapitalkostnader i totalkalkylen for jordbrukssektoren ved å beregne kapitalslitet etter historisk kostnad og benytte nominell rente på gjeld.

Meldingen til Stortinget 11 (2023-2024) «Strategi for auka sjølvforsyning av jordbruksvarer og plan for opptrapping av inntektsmogleighetene i jordbruket», er ikke ferdigbehandlet av Stortinget og resultatet er ikke forskuttert i denne utredningen eller i utredning 1 B. Resultater per årsverk er som tidligere år regnet med 1845 timer i årsverket.

Prognoser for budsjettåret er preget av usikkerhet. Krigen i Ukraina som startet i 2022, påvirket prisutviklingen på innsatsfaktorer spesielt det første året. Prognoser er basert på best mulig grunnlag på beregningstidspunktet. Endringer i priser som har skjedd løpende gjennom beregningsperioden er tatt hensyn til. Kostnadsutviklingen på sentrale innsatsfaktorer som gjødsel, fôrmidler og energi er behandlet i kap. 1.3.

1.2 Avgrensinger og beregningsprinsipper i Totalkalkylen

Hovedprinsippene for grunnlagsmaterialet for jordbruksoppgjørene som Budsjettnemnda utarbeider, fastsettes av Stortinget og, innenfor disse rammene, ved avklaringer mellom avtalepartene.

Meldingen til Stortinget 11 (2023-2024) «Strategi for auka sjølvforsyning av jordbruksvarer og plan for opptrapping av inntektsmogleighetene i jordbruket», er ikke ferdigbehandlet av Stortinget og resultatet er ikke forskuttert i denne utredningen.

I forhandlingene brukes Totalkalkylens regnskap for de aktive jordbruksbedriftene for å sammenligne inntekt i jordbruket med inntekt for andre grupper i samfunnet.

Totalkalkylens registrerte regnskaper er et sektorregnskap som skal vise totalverdiene som skapes i norsk jordbruk ved utnyttelse av jordbrukets produksjonsressurser, herunder jord. Sektoren «jordbruk» er definert ut fra de varer som er regnet som jordbruksvarer. Dette innebærer at jordbrukshusholdningenes andre inntekter, dvs. fra skogbruk, lønns- og kapitalinntekter, andre næringer og tilleggsnæringer som turisme, holdes utenom.

Resultatmålene som beregnes i denne versjonen av Totalkalkylen er «Vederlag til arbeid og kapital» og «Vederlag til arbeid og egenkapital». Kapitalsaldoen for avskrivbare driftsmidler ble fram til i år prisnivåjustert årlig med konsumprisindeksen før beregning av kapitalslit. Det ble da med andre ord ført en godtgjøring til egenkapitalen knyttet til de avskrivbare driftsmidlene tilsvarende generell prisvekst. Godtgjøringen framkom som høyere kapitalslit (avskrivninger) i totalkalkylen enn i gårdsregnskap (bygd på historisk kost). Det gjorde at resultatet kunne konsumeres uten å tære på den investerte kapitalens kjøpekraft.

I år føres kalkylen med kapitalslit beregnet ut fra saldoer basert på historisk kost og med nominelle renter. For ikke-avskrivbare driftsmidler som jord og grøfter, verdsettes disse også etter historisk kost på samme måte som tidligere. Siden beregningene både av kapitalslit og renter nå er nominelle, blir det ikke lenger regnet effekt av finansiering for gjeld knyttet til driftsmidler.

Totalkalkylens sektoravgrensing innebærer at en legger til grunn at alt jordbruksareal i Norge tilhører sektoren «jordbruk». Beregningene er avgrenset til økonomiske transaksjoner mellom jordbrukssektoren og andre sektorer. For jordbrukssektoren vil disse økonomiske transaksjonene framkomme som inntekter eller kostnader. Økonomiske transaksjoner innen sektoren, defineres som intern omsetning, og vil ikke påvirke sektorens sluttresultat. Slike interne transaksjoner kan være kjøp og salg av grovfôr og maskintjenester. Økonomiske transaksjoner innen sektoren knyttet til kjøp/salg av jord eller jordleie, regnes derfor også som internomsetning. Som følge av at Totalkalkylen er et sektorregnskap der jord er definert å tilhøre sektoren, skilles det i sektorversjonen av Totalkalkylen ikke på om disse transaksjonene foregår mellom aktive utøvere og jordeiere uten næringsinntekt fra jordbrukssektoren I stedet for å føre årlige inntekter og kostnader fra jordleie og melkekvoter som på enkeltbruksnivå (jf. Totalkalkylen for aktive jordbruksbedrifter og Referansebruksberegningene), inngår denne kapitalen i jordbrukssektorens kapital og framkommer som høyere gjeld og rentekostnader og ved å inngå i egenkapitalen som årsresultatet skal gi avkastning til.

Beregningen av jordbrukets bokførte kapital omfatter både egen og leid jord. Gjeld på bruk uten næringsinntekt (bortleide/forpaktede bruk) knyttet til jorda disse eier, inngår som en del av sektorens samlede gjeldsmasse. Rentekostnaden på denne gjelda påvirker derfor resultatmålet «Vederlag til arbeid og egenkapital». Også kjøp av jord påvirker resultatmålet «Vederlag til arbeid og egenkapital» direkte i den grad det påvirker endring i gjeldsmassen i forbindelse med opptak av lån ved jordkjøpet. Tilsvarende betraktninger gjøres også på andre områder, for å gjøre beregningsprinsippene konsistente, for eksempel leie/kjøp av melkekvoter.

For andre beregningsprinsipper nevnes at kjøp og salg av melkekvoter, føres nettokostnaden i administrasjon/omsetning som kostnad for sektoren. Korn, unntatt det som brukes som eget fôr, selges derimot ut av sektoren og kjøpes tilbake som kraftfôr, og framkommer dermed på både inntekts- og kostnadssiden. Restverdien av bygninger og maskiner på bruk som går ut av drift, trekkes ut av kapitalgrunnlaget. Det søkes konsistens mellom det som inntekts- og kostnadsføres, det vil si inntekter/kostnader relateres til tilhørende kostnader/inntekter. Det medfører at en inntektsfører verdien av jordbrukets ressurser brukt

utenfor jordbruket. For maskiner aktivert i, men brukt utenom jordbruket, inntektsføres for eksempel jordbruket for kapital slitkostnadene knyttet til denne bruken.

Arbeidsforbruket som inngår i beregningen av «Vederlag til arbeid og egenkapital pr årsverk», baserer seg på SSBs arbeidskraftsundersøkelser. Det gjøres ikke noe skille på om arbeidet er utført ved egen eller innleid arbeidskraft, da resultatmålet «Vederlag til arbeid og egenkapital» er et vederlag til alt innsatt arbeid, uavhengig av hvem som utfører arbeidet, og all innsatt egenkapital.

Ulikheter i prognosering:

På kostnadssiden prognoseres budsjettallene i Totalkalkylen ut ifra forventet volum- og prisvekst for hele året. Et unntak er kraftfôr hvor priser for norsk korn fra gjeldende avtale (pr. 1.7.23) legges til grunn. På inntektssiden ligger antatt produksjon til grunn for volumdelen. For prisene ligger gjeldende jordbruksavtale til grunn for målprisproduktene. For korn, melk, poteter og hagebruksprodukter vil det si at inntektene beregnes med utgangspunkt i målprisene pr. 1.7.2023. For kjøtt og egg er målprisene fjernet og styres via «planlagt gjennomsnittlig engrospris» (PGE) fastsatt av markedsregulator to ganger i året. Produsentprisene for kjøtt er basert på gjeldende PGE hvor det ikke er gjort forutsetninger om endring for neste halvår. På grøntsidens tas det utgangspunkt i målprisene, men disse er i mindre grad bestemmende for prisene i denne sektoren. For varer som ikke omfattes av målpris prognoseres forventet prisvekst for hele året.

1.3 Inntekts- og kostnadsvekst i jordbrukssektoren

Spesielt for årene 2021 og 2022 var det sammenfallende endringer internasjonalt som gjorde sterke utslag på både inntekts- og kostnadssiden i jordbruket. Viktige årsaker har vært:

- pandemi
- leveringsvansker pga. flaskehalser i transportsektoren
- energiprisøkning
- krigen i Ukraina

Kostnadsveksten fortsatte i 2023. Det var renteoppgang og det regnes økt rente også i 2024. Det er svekket kronekurs som fører til prisvekst på alt som importeres. Når en sammenligner et år med neste år, vil kostnadene kunne bli høyere det siste av de to årene selv uten ny prisvekst, dersom det var prisvekst gjennom det første av sammenligningsårene.

Budsjettnemnda har i tabell 1 nedenfor gitt en oversikt over utslagene på inntekter og kostnader i Totalkalkylen sammenholdt med tidligere år.

Tabell 1.1. Inntekter og kostnader i Totalkalkylens registrerte regnskaper

	Mill. kr.				Endring 21 - 22		Endring 22 - 23		Endring 23 - 24	
	2021	2022	2023	2024	Mill. kr.	Prosent	Mill. kr.	Prosent	Mill. kr.	Prosent
Inntekter i alt	51 145	57 770	59 580	63 611	6 625	13 %	1 810	3 %	4 031	7 %
herav:										
melk	10 814	9 729	9 918	10 602	-1 085	-10 %	189	2 %	684	7 %
kjøtt	14 007	15 755	16 904	16 117	1 748	12 %	1 149	7 %	-787	-5 %
direkte tilskudd	12 030	14 675	17 955	19 710	2 645	22 %	3 280	22 %	1 755	10 %
Kostnader i alt	33 368	36 760	39 355	39 118	3 392	10 %	2 595	7 %	-237	-1 %
herav:										
Handelsgjødsel	1 924	2 488	3 687	2 403	564	29 %	1 199	48 %	-1 285	-35 %
Kraftfôr	8 185	9 342	9 963	9 765	1 157	14 %	622	7 %	-198	-2 %
Energj										
herav:										
<i>elektrisitet netto</i>	1 715	1 792	1 842	1 903	77	4 %	50	3 %	61	3 %
<i>diesel</i>	1 592	2 239	1 979	2 191	647	41 %	-260	-12 %	212	11 %
Sum energi	3 786	4 648	4 460	4 712	862	23 %	-188	-4 %	252	6 %
Plast	533	672	581	611	139	26 %	-91	-14 %	30	5 %
Byggevarer										
<i>prisvekst %</i>	8,8	8,7	4,4	4,7						
Vedlikehold, bygninger	1 701	2 319	2 403	2 497	618	36 %	84	4 %	94	4 %
Maskiner og redskaper										
<i>prisvekst %</i>	4,3	10,9	11,8	3,1						
Nominelle rentekost.	1 962	2 472	4 172	5 102	510	26 %	1 700	69 %	930	22 %
Nominell rente %	2,6	3,2	5,3	6,3						
Konsumprisind. vekst	3,5	5,8	5,5	4,0						

På inntektssiden skyldes mye av økningen i 2022 bedre markedsforhold i pandemiperioden, dvs. økt etterspørsel etter norskproduserte varer. Dette ga prisøkninger, særlig for kjøtt. Etter at grensene åpnet opp igjen, er markedsforholdene mer tilbake til situasjonen før pandemi. For melk var det store etterbetalinger og økt forholdstall for å øke tilbudet i 2021. Samtidig var det et salg av melkekvoter på 430 mill. kr. Forholdstallet i kvoteordningen ble satt ned i 2022 og inn i 2023 med sterkt volumfall disse årene. Etter vekst i forbruket er forholdstallet økt i 2024 og det prognoseres en økning i melkeleveransen på 52,5 mill. liter. Direkte tilskudd har for 2022 og 2023 blitt preget av tiltak for å kompensere de store kostnadsøkningene i jordbruket. I 2022 skyldtes 754 mill. kr. av økningen den foreløpige kompensasjonen som følge av tilleggsforhandlingene høsten 2021. For 2023 var det store erstatninger etter værskadene dette året med utbetalinger på 1 002 mill. kr.

Særskilt kostnadsvekst på enkelte innsatsfaktorer

- Gjødsel

De internasjonale prisene på handelsgjødsel og råvarer til handelsgjødselproduksjon startet å øke kraftig tidlig i 2021. Dette skyldtes i hovedsak sterk etterspørsel etter jordbruksvarer som igjen økte etterspørselen etter handelsgjødsel med lange leveringstider for å bygge opp produksjonskapasiteten for råvarer til handelsgjødsel.

For gjødsel slo mesteparten av prisutviklingen i 2021 først ut i vekstsesongen 2022 og med ytterligere økning til 2023. Det meste som ble brukt i 2021 var innkjøpt før prisstigningen. Tilsvarende hadde innkjøpstidspunktet mye å si for gjødselpris i 2022 fordi prisene økte flere ganger gjennom sesongen. Gjennom 2023 har det vært prisnedgang slik at prisen for budsjettåret er regnet med å gå ned 30 prosent. Samtidig bidrar forbruksnedgang på 11 prosent til å redusere gjødselkostnaden. Nedgangen forklares med mulig overlaging etter tørt vær i 2023, en ny «gjødselnormal» og økt bevissthet rundt gjødselkostnader.

- **Kraftfôr**

Prisene på kraftfôr har økt hvert år fra 2021 til 2023, det gjelder både for drøvtyggerfôr, svinfôr og fjørfôr. Beregningene viser at prisendringene fra 2022 til 2023 varierer fra en økning på 34,29 øre/kg for drøvtyggerfôr til 37,35 øre/kg for fjørfôr. Til grunn for økningen ligger spesielt prisøkning i importerte råvarer. Det gjelder proteinråvarer, fett, mineraler og vitaminer. Det budsjetteres redusert kraftfôrpris i 2024 hovedsakelig fordi importerte kraftförråvarer falt i pris i løpet av 2023.

- **Energi**

Elektrisk kraft

Utvikling i spotprisen på elektrisk kraft er vist i tab. 1.2 kap. 1.4. Prisøkningen var stor i 2021. Etter strømstøtte falt prisen i 2022 og øker noe for årene 2023-2024.

Olje, bensin og diesel

Oljeprisen har hadde en stigende prisutvikling fra 2020 til 2021 og 2022, men gikk en del ned i 2023. For 2024 er det regnet med en økning igjen. Russlands invasjon av Ukraina, bidro til en økt oljepris på grunn av handels sanksjoner for russisk olje.

For diesel har Budsjettnemnda tatt utgangspunkt i innhentede priser på anlegg diesel i mars. Prisen er framregnet på grunnlag av terminkontrakter (futurespriser) og effekten oljeprisen har på drivstoffprisene. Prognosert konsumprisindeks er lagt til grunn for andre elementer i drivstoffprisen.

1.4 Usikkerhet ved datamaterialet

Beregningene bygger på innhentet materiale fra flere oppgavegivere hvorav SSB, Landbruksdirektoratet og landbrukets ulike økonomiske organisasjoner er de viktigste. For de sektorene hvor en har helhetlige oppgaver er beregningene relativt sikre. Dette gjelder korn, de aller fleste husdyrproduksjonene, kostnader som kraftfôr og gjødsel, såfrø og planter. Av større poster på inntektssiden er hagebrukssektoren, særlig blomster, den med relativt sett størst usikkerhet. Av de faste kostnadene beregnes kapitalslitet på grunnlag av investeringene. Investeringene beregnes bl.a. med utgangspunkt i SSBs tellingsundersøkelser som foretas med noen års mellomrom. Mellom tellingsårene regnes investeringene fram med ulikt materiale.

Årets beregning:

Viktigste endring i år er at kapitalslit nå beregnes ut fra historisk kost-prinsippet, prisnivåjustering av kapitalsaldoene blir ikke lenger gjort. Tilsvarende blir det regnet nominelle renter og det regnes ikke lenger noen effekt av finansiering.

Årets prognoser for budsjettåret er basert på best mulig grunnlag på beregningstidspunktet. Endringer i priser som har skjedd løpende gjennom beregningsperioden er tatt hensyn til, men ulike utfall av den usikre situasjonen framover vil kunne ha betydelig utslag.

Kostnadsveksten på sentrale innsatsfaktorer som gjødsel, energi, byggevarer og fôrmidler er behandlet i kap. 1.3.

For handelsgjødsel er usikkerheten størst knyttet til budsjettåret og til periodisering av forbruket.

Kostnader til elektrisk kraft er beregnet særskilt fra og med 2022 på grunn av strømstøtte. Tabell 1.2 gir en oversikt over prisen for elektrisk kraft i jordbruket utenom veksthus. Tabellen viser pris (spotpris), nettleie, forbruksavgift, og strømstøtte.

For 2021 legger Totalkalkylen Landbruksundersøkelsen 2021 til grunn. Den gir 3 øre lavere pris for jordbruket enn for husholdningene. At Totalkalkyleprisen ble høyere i 2023 enn i 2022 skyldes litt høyere nettleie og at prisen steg i Midt- og Nord-Norge uten at det utløste strømstøtte i nevneverdig grad, mens et prisfall i sør gav lite utslag på nettoprisen der. For budsjettåret forventes at strømprisen jevnes ytterligere ut mellom sør og midt/nord. Strømprisen faller, men strømstøtten faller nesten bort og med noe økt nettleie og forbruksavgift er det regnet 3,8 øre/kWh i prisøkning.

Tabell 1.2. Kostnaden for elektrisk kraft i jordbruket utenom veksthus. Øre/kWh

Jordbruk utenom veksthus	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024**
Spotpris ¹ NO1, NO2, NO5	27,0	41,6	38,7	9,8	75,9	190,2	81,5	58,2
Spotpris ¹ NO3, NO4	26,4	42,2	37,9	9,8	39,9	34,2	37,9	40,2
Pris ekskl. avgifter	34,4	48,6	48,7	20,7	71,7	149,6	86,0	52,5
Nettleie	27,9	28,7	30,0	28,6	27,3	29,2	31,4	33,4
Forbruksavgift	16,3	16,6	15,8	16,1	16,7	13,3	13,7	14,7
Påslag								3,0
Pris før strømstøtte					115,7	192,1	131,1	103,5
Strømstøtte					6,1	91,4	24,3	0,7
Pris (SSB husholdninger)	78,5	93,9	94,5	65,4	109,6	100,7	106,8	
Totalkalkylepris²	78,5	93,9	94,5	65,4	106,3	96,7	99,0	102,8

¹ Gjennomsnitt ² Kilde 2021 er SSBs landbruksundersøkelse.

1.5 Større endringer som har endret tallseriene bakover

I dette kapitlet gjøres det rede for større endringer som har endret tallseriene bakover. Endringer skyldes vanligvis nytt eller endret datamateriale. Årsaker til justeringer bakover er at Totalkalkylen skal vise utviklingen over tid. Av den grunn er det behov for sammenliknbare og kontinuerlige serier.

Ved årets beregning er det noen endringer på seriene for inntekts- og kostnadspostene som har gitt utslag på resultatene bakover.

Oppfølging av NOU 2022: 14:

Oppfølgingen innebærer at kapitalslitet nå beregnes etter historisk kostnad mot tidligere på grunnlag av prisjustert kapital. For renten benyttes nå nominell rente mot at en tidligere regnet med realrente. Dette har endret disse seriene for hele perioden tilbake til 1959. Også leasing har en kapitalslitsdel som er påvirket av denne endringen tilbake til startåret 1990.

Arbeidsforbruk

Arbeidsforbruket registreres normalt av SSB hvert tredje år. Det var fulltelling i 2020 og utvalgstelling i 2023. Sistnevnte telling representerte et nytt datamateriale tilgjengelig i år. Arbeidsforbruksseriene er derfor revidert tilbake til og med 2021.

Energi

Fyringsolje til korntørker er en egen post i Totalkalkylen, men varmluftstørkene fyres nå oftest med diesel eller andre energikilder. Fyringsoljeposten er trappet ned i perioden 2015-2019 og er satt til null etter det. Det er opprettet to nye kostnadsposter: «Bioenergi i jordbruket» med tall fra 2021 og «Gass til jordbruket» med tall fra 2011.

1.6 Resultatmål i Totalkalkylen

I Totalkalkylen har følgende tre resultatmål blitt beregnet:

- Vederlag til arbeid og kapital
- Vederlag til arbeid og egenkapital
- Vederlag til arbeid og egenkapital inkl. effekt av jordbruksfradraget

«Vederlag til arbeid og kapital» (driftsoverskudd) beregnes ved at alle inntekter fratrekkes ikke-varige driftsmidler samt kapitalkostnader. Kapitalkostnadene (avskrivningene) beregnes ut fra det nominelle kapitalgrunnlag (historisk kostnad) for de avskrivbare driftsmidlene. Resultatet «Vederlag til arbeid og kapital» skal gi avkastning til all kapital, herunder kapital bundet i jord. I resultatmålet «Vederlag til arbeid og egenkapital» (årsresultat) trekkes de nominelle rentekostnadene på den lånte delen av kapitalen i fra «Vederlag til arbeid og kapital». Dette resultatmålet skal gi avkastning til arbeid og egenkapital. Bruken av nominell rentekostnad har sammenheng med at kapitalen er regnet etter historisk kostnad (kapitalslit beregnet etter historisk investeringsprisnivå). Prinsippet for beregning av kapitalkostnadene innebærer at den beregnede inntekten i Totalkalkylen,

ikke i sin helhet kan forbrukes uten å redusere den investerte kapitalens kjøpekraft. Det er behov for å sette av til investering i driftsmidler som kan avskrives og at dette trekkes fra årsresultatet. I resultatmålet «Vederlag til arbeid og egenkapital inkl. effekt av jordbruksfradraget» legges verdien av det skattemessige jordbruksfradraget i positiv næringsinntekt fra jordbruket til «Vederlag til arbeid og egenkapital». Resultatmålet «Vederlag til arbeid og egenkapital inkl. effekt av jordbruksfradraget» beregnes kun pr. årsverk

Fordi Totalkalkylen viser resultatmål for landet som helhet og alle produksjoner i gjennomsnitt (pr. årsverk), vil ikke Totalkalkylen være sammenliknbart med regnskapet for den enkelte aktive utøver. På foretaksnivå, for eksempel i Driftsgranskingene, føres jordleie, leie/kjøp av melkekvote, fôr og maskintjenester som kostnader og eventuelt inntekt i de foretakene som har slik kostnad/inntekt. Dette fordi dette er kostnader/inntekter som påvirker den enkelte næringsutøvers økonomiske resultat.

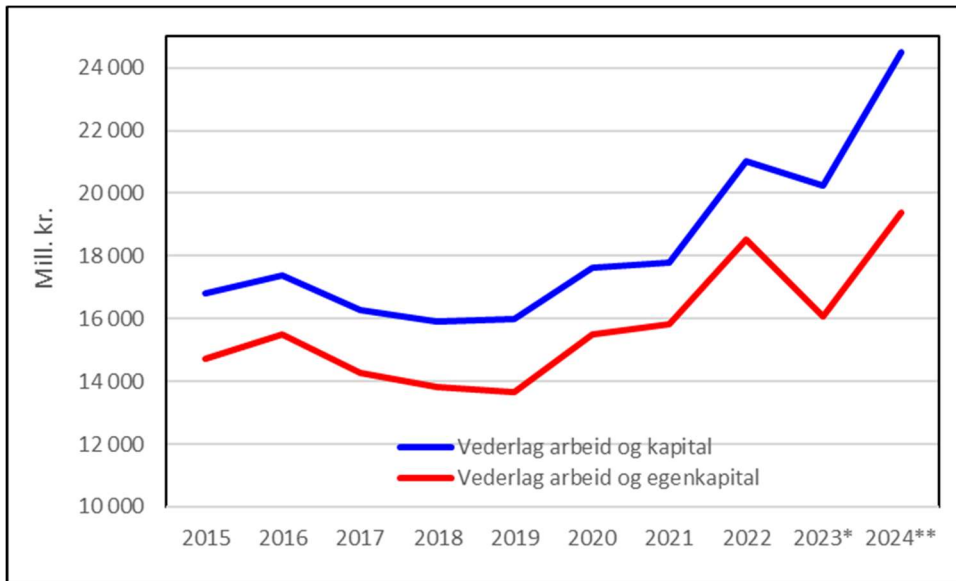
1.7 Resultater etter registrerte regnskaper

Tabell 1.3 Resultater etter registrerte regnskaper. Mill. kroner¹

	2018	2019	2020	2021	2022	2023*	2024**
Sum produksjonsinntekter	32 911	34 194	36 220	39 115	43 095	41 625	43 901
Direkte tilskudd	12 425	12 039	12 097	12 030	14 675	17 955	19 710
Sum inntekter inkl. tilsk. (A)	45 336	46 233	48 318	51 145	57 770	59 580	63 611
Sum ikke-varige produksjonsmidler	23 527	24 117	24 388	26 827	29 786	32 064	31 500
Sum kapitalkostnader	5 904	6 111	6 317	6 540	7 031	7 364	7 618
Sum kostnader (B)	29 431	30 228	30 705	33 368	36 817	39 428	39 118
Vederlag til arbeid og kapital (A-B)	15 905	16 005	17 613	17 777	20 952	21 152	24 493
– Nominell rente på lånt kapital	2 066	2 355	2 134	1 962	2 473	4 172	5 102
Vederlag til arbeid og egenkapital (A-B-C)	13 838	13 650	15 478	15 815	18 480	15 979	19 391
Antall årsverk	42 800	42 300	42 700	42 600	41 950	41 700	41 500
Vederlag til arbeid og egenkap. pr årsverk. Kr	323 300	322 700	362 500	371 200	440 500	383 200	467 300
Endring pr årsverk, kr		-600	39 800	8 700	69 300	-57 300	84 100
Endring pr årsverk, prosent		-0,2	12,3	2,4	18,7	-13,0	21,9
<i>Inntektseffekt pr årsv. av jordbr.fradraget</i>	<i>26 500</i>	<i>25 000</i>	<i>26 800</i>	<i>27 400</i>	<i>36 500</i>	<i>35 800</i>	<i>37 500</i>
<i>Ved. til arb. og egenkap. pr årsverk inkl. effekt av jordbruksfradraget, kr</i>	<i>349 800</i>	<i>347 700</i>	<i>389 300</i>	<i>398 600</i>	<i>477 000</i>	<i>419 000</i>	<i>504 800</i>
Endring pr årsverk, kr		-2 100	41 600	9 300	78 400	-58 000	85 800
Endring pr årsverk, prosent		-0,6	12,0	2,4	19,7	-12,2	20,5

* Foreløpig regnskap ** Budsjett

¹⁾ De åtte nederste linjene er ikke i mill. kroner

Figur 1.1. Utviklingen i resultatmål i Totalkalkylen, registrert regnskap.

Tabell 1.4 Sammendrag. Registrerte regnskaper. Mill. kroner¹

	2018	2019	2020	2021	2022	2023*	2024**
Korn, ertes og oljefrø	2 138	3 928	4 118	3 771	6 429	3 662	5 269
Poteter	795	799	952	995	1 130	1 212	1 325
Hagebruksprodukter	5 087	5 294	5 800	6 070	6 608	6 714	6 929
Andre planteprodukter	373	377	384	435	546	577	619
Sum planteprodukter	8 392	10 398	11 254	11 270	14 713	12 165	14 142
Melk	9 579	8 971	9 431	10 814	9 729	9 918	10 602
Kjøtt	12 665	12 305	12 698	14 007	15 755	16 904	16 117
Egg	1 132	1 144	1 232	1 282	1 404	1 534	1 618
Ull	129	117	118	105	100	101	98
Andre husdyrproduksjoner	232	274	292	304	317	312	357
Sum husdyrprodukter	23 736	22 812	23 771	26 514	27 305	28 770	28 793
Sum plante- og husdyrprodukter	32 128	33 210	35 025	37 784	42 018	40 935	42 935
Kjøreinntekter m.v.	571	605	608	622	651	676	688
Arbeidsinntekter ved invest.	228	229	210	217	235	232	212
Sum andre inntekter	799	834	818	839	886	907	900
Endringer i buskapsverdien	-235	0	153	140	-96	-429	-218
Medlemsbonus	219	150	224	352	288	211	284
Sum produksjonsinntekter	32 911	34 194	36 220	39 115	43 095	41 625	43 901
Direkte tilskudd	12 425	12 039	12 097	12 030	14 675	17 955	19 710
Sum inntekter inklusive tilskudd	45 336	46 233	48 318	51 145	57 770	59 580	63 611
Handelsgjødsel og kalk	1 784	1 896	1 942	1 924	2 488	3 687	2 403
Innkjøpt kraftfôr	7 749	7 761	7 925	8 185	9 342	9 963	9 765
Annet innkjøpt fôr	720	511	472	521	546	631	618
Såfrø og planter	1 150	1 158	1 259	1 336	1 337	1 440	1 455
Energi og smøremidler	3 095	3 182	2 596	3 786	4 648	4 460	4 712
Andre kostnader	5 101	5 596	5 797	6 376	6 584	6 822	7 322
Vedlikehold	3 928	4 012	4 397	4 699	4 842	5 061	5 224
ikke-varige prod.midler (kostnader)	23 527	24 117	24 388	26 827	29 786	32 064	31 500
Leasing av maskiner	672	742	792	847	1 130	1 317	1 456
Kapitalslit	5 232	5 369	5 525	5 694	5 901	6 047	6 162
Sum kapitalkostnader	5 904	6 111	6 317	6 540	7 031	7 364	7 618
Sum kostnader	29 431	30 228	30 705	33 368	36 817	39 428	39 118
Vederlag til arbeid og kapital	15 905	16 005	17 613	17 777	20 952	20 152	24 493
Rente lånt kapital	2 066	2 355	2 134	1 962	2 473	4 172	5 102
Vederlag til arbeid og egenkapital	13 838	13 650	15 478	15 815	18 480	15 979	19 391

* Foreløpig regnskap ** Budsjett

1) Eksklusive virkning av jordbruksfradraget ved skatteligningen

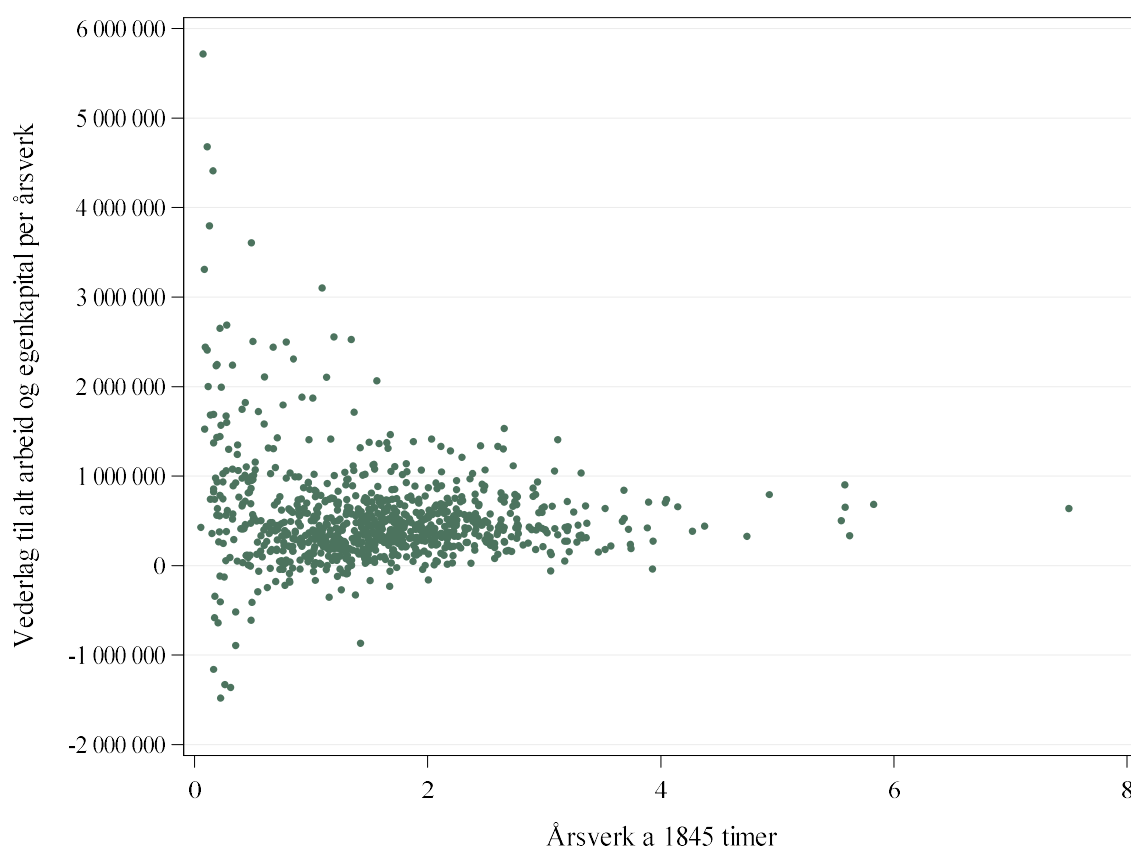
1.8 Totalkalkylen i forhold til enkeltbruk

Totalkalkylen for jordbruket er et sektorregnskap for hele det norske jordbruket, som om jordbruket i Norge var ett bruk. Resultatmålene i Totalkalkylen beregnes som gjennomsnitt for alle bruk, uavhengig av driftsform, størrelse, investeringsfase og område i landet.

Jordbruket består av drøyt 37 000 jordbruksbedrifter fordelt på ulike driftsformer, størrelser og områder i landet som er i ulike faser av investeringer, dvs. fornyelse og avvikling. På disse brukene utføres det årlig i overkant av 40 000 årsverk. Resultatene på det enkelte bruket vil variere kraftig etter de nevnte inndelingene og fra gjennomsnittet som måles i Totalkalkylen.

Som en illustrasjon på dette er spredningen i vederlaget til arbeid og egenkapital pr årsverk i Driftsgranskingene, gjengitt i figur 1.2 nedenfor. Driftsgranskingene er regnskapsresultater for litt over 900 enkeltbruk etter driftsform, størrelse og område i landet. Det er en tydelig konsentrasjon rundt nivået 0 – 500 000 kr pr. årsverk, men ellers er det stor spredning.

Det er flere forskjeller mellom Totalkalkylens sektorregnskap og enkeltbruk som påvirker beregnede resultater, bla. periodiseringer av etterbetalinger. Begrunnet i internasjonal praksis føres dette på opptjeningsåret i Totalkalkylens sektorregnskap mens utbetalingsåret benyttes i Driftsgranskingene (enkeltnbruk) og i Totalkalkylen for det aktive jordbruket.

Figur 1.2. *Spredningen i vederlag til arbeid og egenkapital pr årsverk i Driftsgranskingene 2022. X-aksen er begrenset til observasjoner med færre enn 8 årsverk.*

1.9 Utviklingen i resultatmål, arbeidsforbruket, areal, investeringer og husdyr

Tabell 1.5 Resultatmål i jordbruket pr. årsverk. 1 000 kr.

	Registrert regnskap		Sum
	Ved. arbeid og egenkap.	Jordbruksfradrag	
1959	5 200		5 200
1969	10 500		10 500
1979	45 200		45 200
1989	103 900		103 900
1990	122 000		122 000
1991	122 900		122 900
1992	125 500		125 500
1993	138 600		138 600
1994	138 800		138 800
1995	131 500		131 500
1996	138 600		138 600
1997	138 800		138 800
1998	152 700		152 700
1999	143 500		143 500
2000	155 100	4 800	159 900
2001	140 200	9 500	149 700
2002	145 600	11 200	156 800
2003	156 600	13 800	170 400
2004	167 700	13 200	180 900
2005	166 400	13 400	179 800
2006	166 500	13 800	180 300
2007	186 500	22 800	209 300
2008	197 700	24 400	222 100
2009	215 200	23 800	239 000
2010	242 000	26 100	268 100
2011	239 900	25 400	265 300
2012	261 300	29 700	291 000
2013	260 400	30 900	291 300
2014	293 600	30 200	323 800
2015	328 800	31 000	359 800
2016	352 100	29 300	381 400
2017	329 800	28 100	357 900
2018	323 300	26 500	349 800
2019	322 700	25 000	347 700
2020	362 500	26 800	389 300
2021	371 200	27 400	398 600
2022	441 900	36 500	478 400
2023*	385 000	35 800	420 800
2024**	467 300	37 500	504 800

Totalkalkylens serie for antall bedrifter og arbeidsforbruk er gjengitt i tab. 1.6.

Tabell 1.6 Beregnet totalt arbeidsforbruk og antall årsverk i jordbruket 1959–2024

År	Antall bedrifter	Timer pr. bedrift	Mill. timeverk	Timer pr. årsverk	1000 årsverk	Prosent- endring
1959	198 300	2 898	592,5	2 340	253,2	
1969	154 977	2 581	400,1	2 100	190,5	
1979	125 302	2 101	263,3	1 975	133,3	
1989	99 382	1 943	193,1	1 925	100,3	
1990	96 300	1 906	183,6	1 875	97,9	-2,4
1991	92 800	1 919	178,1	1 875	95,0	-3,0
1992	90 900	1 927	175,1	1 875	93,4	-1,7
1993	87 600	1 939	169,9	1 875	90,6	-3,0
1994	83 900	1 998	167,6	1 875	89,4	-1,3
1995	80 900	2 056	166,3	1 875	88,7	-0,8
1996	78 200	2 064	161,4	1 875	86,1	-2,9
1997	75 300	2 077	156,4	1 875	83,4	-3,1
1998	72 800	2 107	153,4	1 875	81,8	-1,9
1999 ¹⁾	70 011	2 113	147,9	1 875	78,9	(-3,5)
1999 ²⁾	70 740	2 118	149,8	1 875	79,9	-2,3
2000	68 539	2 090	143,3	1 875	76,4	-4,4
2001	65 607	2 095	137,5	1 860	73,9	-3,3
2002	61 890	2 120	131,2	1 845	71,1	-3,8
2003	58 231	2 148	125,1	1 845	67,8	-4,6
2004	55 507	2 151	119,4	1 845	64,7	-4,6
2005	53 003	2 148	113,8	1 845	61,7	-4,6
2006	51 218	2 133	109,2	1 845	59,2	-4,1
2007	49 935	2 099	104,8	1 845	56,8	-4,1
2008	48 825	2 052	100,2	1 845	54,3	-4,4
2009	47 688	2 012	95,9	1 845	52,0	-4,2
2010	46 624	1 967	91,7	1 845	49,7	-4,4
2011	45 612	1 966	89,7	1 845	48,6	-2,2
2012	44 794	1 952	87,5	1 845	47,4	-2,5
2013	43 726	1 949	85,2	1 845	46,2	-2,5
2014	43 022	1 951	83,9	1 845	45,5	-1,5
2015	42 018	1 965	82,6	1 845	44,75	-1,6
2016	41 121	1 974	81,2	1 845	44,00	-1,7
2017	40 338	1 980	79,9	1 845	43,30	-1,6
2018	39 678	1 990	79,0	1 845	42,80	-1,2
2019	39 090	1 997	78,0	1 845	42,30	-1,2
2020	38 713	2 035	78,8	1 845	42,70	0,9
2021	38 079	2 064	78,6	1 845	42,60	-0,2
2022	37 921	2 041	77,4	1 845	41,95	-1,5
2023*	37 626	2 045	76,9	1 845	41,70	-0,6
2024**	37 365	2 049	76,6	1 845	41,50	-0,5
2025**	37 138	2 049	76,1	1 845	41,25	-0,6

1) Bruk >5 dekar

2) Bruk fra 0 dekar og oppover fra 1999, tidligere for bruk >5 dekar

Totalkalkylens serie for arbeidsforbruket er basert på SSBs arbeidsforbrukstallinger. I tabell 1.6 er utviklingen i det totale arbeidsforbruket for perioden 1959–2020 beregnet på grunnlag av SSBs tellinger fram til og med 2023.

Arbeidsforbruksregistreringene i SSBs fullstendige tellinger foretas normalt hvert tiende år. Registreringene er basert på oppgaver fra alle bedriftene i jordbruket og danner grunnlaget for arbeidsforbruket i Totalkalkylen. I mellomliggende år beregnes arbeidsforbruket med utgangspunkt i SSBs utvalgstillinger. Arbeidsforbruket i utvalgstillingene vil kunne ha en usikkerhet knyttet til metode for oppblåsing til totalnivå.

SSB gjennomførte de to siste fullstendige tellingene av arbeidsforbruket i jordbruket i 2010 og 2020. Utvalgstillinger/landbruksundersøkelser som er lagt til grunn for nemndas arbeidsforbruksserie mellom årene 2010 og 2020 og etter 2020, ble gjennomført for årene 2013, 2017 og 2023.

Selvstendig næringsdrivende inngår i SSBs tellinger, og fratrekkes arbeidsforbruket. Estimer for andel selvstendig næringsdrivende i mellomliggende år er beregnet med utgangspunkt i tellingene. Anslaget på selvstendig næringsdrivende i utvalgstillingen for 2017 var vesentlig høyere enn i andre tellingsår, og 2017 er ikke brukt som fastpunkt i beregningen for mellomliggende år.

Prognose for arbeidsforbruket i 2024 og 2025

Prognosene støtter seg på to modeller utviklet av sekretariatet. Modellene framskriver den relative endringen i årsverk basert på de siste tilgjengelige arbeidsforbrukstall fra SSB. Den ene modellen tar i tillegg inn budsjettmyndas anslag for utvikling av areal, husdyrhold og gårdsbruk. Utover disse utviklingstrekkene legger man til grunn at 2024 er normalår med hensyn på arbeidsforbruk. Statistisk sentralbyrå utførte en utvalgstilling med spørsmål om arbeidsforbruk for 2023. Resultatene viste en lavere årlig nedgang i arbeidsforbruket enn det som var forutsatt i fjorårets beregninger. Framregning av utviklingen mellom de forrige tellingene gir en nedgang i arbeidsforbruket i 2024 på 0,5 prosent. For 2025 er det prognosert en nedgang i arbeidsforbruket på 0,6 prosent.

Utviklingen i jordbruksarealet er gjengitt i tabell 1.7 og 1.8.

Tabell 1.7 Utviklingen i jordbruksarealet. 1 000 da.

	Åker og hage	Fulld. eng og beite	Fulldyrket jord i alt	Annen eng/beite	Jordbr. areal i alt	Endring	Da/jordbr. bedrift
1959	3 479	4 864	8 343	1 764	10 107		51
1969	3 667	4 602	8 269	1 594	9 863		64
1979	4 146	4 211	8 358	1 239	9 597		77
1989	4 402	4 443	8 846	1 096	9 941		100
1990	4 467	4 364	8 830	1 142	9 972	0,3 %	104
1991	4 457	4 383	8 840	1 169	10 009	0,4 %	108
1992	4 450	4 409	8 859	1 206	10 065	0,6 %	111
1993	4 439	4 477	8 916	1 236	10 152	0,9 %	116
1994	4 368	4 568	8 936	1 280	10 216	0,6 %	122
1995	4 324	4 660	8 984	1 303	10 287	0,7 %	127
1996	4 241	4 774	9 015	1 329	10 344	0,6 %	132
1997	4 165	4 888	9 053	1 366	10 419	0,7 %	138
1998	4 156	4 851	9 007	1 487	10 494	0,7 %	144
1999	3 995	4 876	8 871	1 511	10 384	-1,0 %	148
2000	3 985	4 856	8 841	1 581	10 422	0,4 %	147
2001	3 997	4 865	8 862	1 605	10 467	0,4 %	153
2002	3 915	4 917	8 832	1 635	10 466	0,0 %	160
2003	3 854	4 905	8 759	1 644	10 404	-0,6 %	168
2004	3 846	4 892	8 737	1 660	10 397	-0,1 %	179
2005	3 805	4 858	8 663	1 692	10 354	-0,4 %	187
2006	3 731	4 896	8 628	1 717	10 345	-0,1 %	202
2007	3 669	4 906	8 574	1 746	10 320	-0,2 %	207
2008	3 609	4 884	8 494	1 751	10 245	-0,7 %	210
2009	3 566	4 829	8 395	1 748	10 143	-1,0 %	213
2010	3 536	4 766	8 302	1 758	10 060	-0,8 %	216
2011	3 476	4 748	8 224	1 766	9 989	-0,7 %	219
2012	3 434	4 729	8 163	1 765	9 929	-0,6 %	222
2013	3 351	4 757	8 108	1 764	9 871	-0,6 %	226
2014	3 326	4 785	8 111	1 756	9 868	-0,0 %	229
2015	3 303	4 799	8 102	1 759	9 860	-0,1 %	235
2016	3 332	4 750	8 082	1 755	9 837	-0,2 %	239
2017	3 318	4 727	8 045	1 806	9 851	0,1 %	244
2018	3 276	4 787	8 063	1 800	9 863	0,1 %	249
2019	3 227	4 825	8 052	1 791	9 843	-0,2 %	252
2020	3 271	4 806	8 077	1 783	9 860	0,2 %	255
2021	3 295	4 777	8 072	1 774	9 846	-0,1 %	259
2022	3 301	4 775	8 076	1 771	9 847	0,0 %	260
2023*	3 298	4 775	8 073	1 766	9 839	-0,1 %	261
2024**	3 305	4 775	8 080	1 760	9 840	0,0 %	263
2025**	3 305	4 775	8 080	1 760	9 840	0,0 %	265

Det totalt registrerte jordbruksarealet nådde et maksimum i 1998. Fra 2005 til 2014 gikk det registrerte arealet ned med 4,7 prosent. Tall fra Landbruksdirektoratet viser at innføringen av nytt digitalt kartverket i perioden 2005–2014 innebar en reduksjon i arealet på 3,4 prosent. Det er ikke mulig å si om nedgangen skyldes mer nøyaktige målinger eller om tidligere nedgang ikke har blitt fanget opp før nytt kartverk ble tatt i bruk. I samme periode var dermed arealnedgangen utenom nytt kartverk på ca. 1,3 prosent. Etter at innføringen av nytt kartverk var fullført, viser arealutviklingen små endringer, en reduksjon på 0,2 prosent fra 2014 til 2021.

I det totale jordbruksarealet inngår også overflatedyrket jord og innmarksbeite. Slikt areal utgjør om lag 18 prosent av totalarealet i slutten av perioden, mens andelen var drøyt 10 prosent i 1989.

Tabell 1.8 viser jordbruksarealet fordelt på de ulike vekstene.

Tabell 1.8 Jordbruksarealet fordelt på enkeltvekster. 1000 dekar.

	1999	2020	2021	2022	2023	2024
Hvete	515,9	676,7	586,5	804	752	650
Rug+rughvete	26,8	65,3	33,3	93	106	100
Bygg	1 825,80	1 392,2	1 479,5	1 305	1 312	1 370
Havre	913,1	665,5	698,3	551	630	675
Oljev. - belgvekster	63,7	74,6	59,8	94	86	90
Sum korn og oljevekster	3 345,3	2 874,3	2 891,5	2 899	2 920	2 915
Poteter	148,7	115,1	116,2	119	115	120
Andre grovfôrvekster	317,1	95,1	94,3	90	82	85
Grønnsaker	45,9	70,6	71,5	71	70	70
A. vekster åker-hage	138,1	115,8	121,5	123	111	115
Sum åker og hage	3 995,1	3 270,9	3 294,9	3 294,1	3 290,0	3 305
Eng og beite på dyrket jord	4 876	4 805,7	4 776,8	4 775	4 775	4 775
Natureng og overfl.dyrket jord til slått og beite	1 511,4	1 783,0	1 773,5	1 770,6	1 766,4	1 760,0
Jordbruksareal i drift i alt	10 382,5	9 842,5	9 859,6	9 845,3	9 839,0	9 840,0

Tabell 1.9 gir oversikt over bruttoinvesteringene i løpende og faste priser fordelt på de ulike kapitalgruppene samt avdragsdelen av leasingkontrakter. Denne tabellen er lagt om siden fjorårets beregning, der SSBs investeringstillinger nå er lagt til grunn.

Tabell 1.9 Bruttoinvesteringer i jordbruket. Løpende og faste priser. Mill. kroner

	Løpende priser				Faste 2022-priser			
	Bygninger	Maskiner og redsk.	Annet ¹	Sum	Sum	Endring	Leasing avdr.del	Sum inkl. leasing
1959	236	171	131	537	16 073			16 073
1969	402	433	155	991	19 183			19 183
1979	1 584	1 529	435	3 548	23 029			23 029
1985	1 467	2 241	612	4 319	17 347	9,0 %		17 347
1986	1 902	2 411	591	4 904	17 831	2,8 %		17 831
1987	2 073	2 153	419	4 645	15 651	-12,2 %		15 651
1988	2 258	2 036	381	4 675	14 881	-4,9 %		14 881
1989	2 298	1 746	343	4 387	13 510	-9,2 %		13 510
1990	2 149	2 004	419	4 571	13 502	-0,1 %	9	13 511
1991	1 846	1 666	331	3 843	10 968	-18,8 %	11	10 979
1992	1 732	1 505	366	3 603	10 052	-8,3 %	13	10 065
1993	1 322	1 681	403	3 406	9 223	-8,2 %	14	9 237
1994	1 526	2 193	354	4 073	10 763	16,7 %	15	10 779
1995	1 155	2 427	433	4 015	10 036	-6,8 %	26	10 063
1996	1 702	2 651	357	4 709	11 694	16,5 %	32	11 726
1997	1 694	2 411	339	4 443	10 810	-7,6 %	38	10 847
1998	1 781	2 299	302	4 382	10 399	-3,8 %	44	10 444
1999	1 749	2 335	328	4 412	10 417	0,2 %	49	10 465
2000	1 569	2 065	348	3 981	9 237	-11,3 %	55	9 292
2001	1 499	1 983	336	3 817	8 641	-6,4 %	75	8 716
2002	1 657	2 079	278	4 014	8 927	3,3 %	94	9 021
2003	2 028	2 065	336	4 429	9 641	8,0 %	115	9 756
2004	2 762	1 968	302	5 033	10 492	8,8 %	163	10 655
2005	3 009	2 110	355	5 474	10 976	4,6 %	219	11 195
2006	3 401	2 167	459	6 028	11 722	6,8 %	285	12 007
2007	3 268	2 278	489	6 036	11 079	-5,5 %	342	11 421
2008	4 022	2 183	470	6 675	11 638	5,1 %	388	12 026
2009	4 240	2 258	466	6 964	11 540	-0,8 %	434	11 973
2010	4 513	2 297	500	7 310	11 912	3,2 %	467	12 380
2011	4 510	2 351	492	7 352	11 694	-1,8 %	506	12 200
2012	3 951	2 254	481	6 686	10 379	-11,2 %	538	10 917
2013	4 010	2 158	357	6 526	9 899	-4,6 %	552	10 451
2014	3 814	2 062	431	6 307	9 210	-7,0 %	560	9 770
2015	4 224	2 142	407	6 773	9 498	3,1 %	583	10 081
2016	4 651	2 223	523	7 397	10 032	5,6 %	609	10 641
2017	5 331	2 237	566	8 135	10 709	6,8 %	650	11 359
2018	5 136	2 252	605	7 993	10 133	-5,4 %	687	10 820
2019	5 102	2 266	627	7 995	9 815	-3,1 %	728	10 543
2020	5 459	2 280	627	8 367	9 814	0,0 %	779	10 592
2021	6 031	2 295	578	8 903	9 695	-1,2 %	809	10 503
2022	5 929	2 706	575	9 210	9 210	-5,0 %	999	10 209
2023*	5 304	2 679	576	8 559	8 038	-12,7 %	1 043	9 081
2024**	5 200	2 478	661	8 339	7 075	-12,0 %	1 089	8 164

1) I «Annet» inngår biler, grøfter, hidrotekniske anlegg, nydyrking og investeringsavgift på investeringer.

Tabell 1.10 gir oversikt over antall husdyr ved årsskiftene 1990-2024.

Tabell 1.10 Antall husdyr 1.1. 1990-2024

			Storfe i Vinterfôra		Avlssvin	Melkegeiter	Verpehøner
	Melkekyr	Ammekyr	alt	sauer			
1990	355 300 ¹		998 200	1 026 200	89 300	65 200	3 410 000
2000	318 047	33 705	1 018 730	1 104 906	93 768	53 091	3 216 750
2001	301 199	40 267	985 746	1 131 734	89 961	50 859	3 206 179
2002	287 427	46 522	968 227	1 141 485	89 254	47 651	3 117 782
2003	282 829	47 343	952 442	1 109 696	92 058	47 114	3 262 382
2004	280 091	48 378	942 053	1 111 513	99 298	46 292	3 392 283
2005	272 301	50 141	936 003	1 091 785	99 065	46 125	3 493 440
2006	265 384	55 019	919 679	1 060 438	101 731	44 063	3 365 646
2007	258 513	56 361	903 280	1 023 818	98 060	40 493	3 350 753
2008	262 090	54 641	893 200	1 027 098	97 261	38 431	3 600 244
2009	249 482	57 777	876 000	1 029 400	100 100	38 400	3 837 158
2010	245 001	61 527	866 300	1 055 200	102 800	36 900	4 017 602
2011	240 842	64 250	859 200	1 045 200	98 800	34 800	3 991 500
2012	237 565	65 584	850 700	1 040 700	97 700	34 100	4 019 000
2013	238 740	67 537	851 500	1 037 500	97 600	32 700	4 188 900
2014	229 634	68 781	832 900	1 031 600	97 100	29 700	4 257 900
2015	228 309	71 867	834 500	1 057 200	93 800	31 400	4 412 600
2016	226 705	76 120	847 800	1 095 100	92 600	33 500	4 390 600
2017	221 200	83 000	864 500	1 129 000	89 000	34 300	4 362 800
2018	216 400	90 000	870 800	1 068 000	88 800	33 900	4 405 800
2019	215 200	92 000	860 300	977 000	83 500	34 500	3 996 800
2020	206 700	96 000	860 200	947 000	77 300	34 300	4 100 600
2021	211 000	99 000	872 000	943 000	75 200	33 700	4 148 200
2022	212 000	104 500	883 200	928 000	72 200	33 700	4 056 500
2023*	203 000	106 500	877 300	928 000	70 800	33 500	4 124 400
2024**	200 100	105 000	847 400	914 000	70 000	34 500	4 024 700

¹ Inkl. ammekyr

1.10 Endringer i inntektsforutsetninger, tap ved markeds-overskudd og volumutvikling

Pris- og volumendringer i produksjon og innsatsfaktorer forklarer deler av avvik fra inntektsforutsetningene som legges til grunn ved jordbruksoppgjørene. Inntektseffekter pga. markedssituasjon er redegjort for i kap. 1.9.1 og 1.9.2 mens pris- og volumutvikling går fram av kap. 1.9.3.

1.10.1 Marked, produksjon og etterspørsel

Markedet for jordbruksprodukter og derved produksjonsrommet for norsk jordbruk, er avhengig av den samlede etterspørselen av matvarer. Befolkningsutvikling, prisutvikling på norske og importkonkurrerende varer, handels- og avtalemessige forhold, innslaget av nye varetyper, endrede preferanser, kostholds- og helsemessige spørsmål, er forhold som spiller inn i denne sammenhengen og som kan gi dreininger i etterspørselen.

I tabell 1.13 er det gjengitt tall for produksjon og forbruk av viktige vareslag i norsk jordbruk samt befolkningsutviklingen de samme årene. Pandemien 2020-21 bidr til endringer i forbruksutviklingen i årene 2016 – 2020 og 2020 - 2023.

For norsk produksjon spiller værforhold, spesielt for planteprodukter, mye inn i enkeltår.

Tabell 1.11. Norsk produksjon og forbruk av jordbruksprodukter. Mill. kg.
Befolkningsutvikling.

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022*	2023**	%-endring 2016-19	%-endring 2020-23
Korn (mel)										
<i>Produksjon</i>	156	177	94	102	157	170	197	175	-34,6	11,5
<i>engrosforbruk</i>	406	402	402	402	424	414	409	416	-1,0	-1,9
Poteter (matpotet)										
<i>Produksjon</i>	74	66	61	63	70	74	71	68	-15,2	-1,9
<i>engrosforbruk</i>	126	86	110	82	114	109	96	107	-34,7	-6,3
Grønnsaker, frukt og bær										
<i>Produksjon</i>	240	233	215	237	243	250	233	242	-1,3	-0,5
<i>engrosforbruk</i>	885	882	865	888	890	898	865	884	0,4	-0,6
Melk										
<i>Produksjon</i>	1522,8	1494,9	1522,0	1480,7	1496,9	1525,4	1448,4	1380,0	-0,9	-2,2
<i>Forbruk</i>										
- konsummelk	462,7	439,7	441,6	431,1	436,8	422,6	399,1	393,7	-6,8	-9,9
- yoghurt	54,8	53,1	53,5	51,8	58,4	58,9	58,5	58,5	-5,4	0,1
herav norsk yoghurt	47,3	46,3	46,7	45,7	52,4	52,5	51,9	52,1	-3,4	-0,5
- ost	97,1	95,6	97,3	97,9	105,4	108,3	102,3	100,1	0,8	-5,0
herav norsk ost	95,1	92,3	93,2	92,0	95,6	93,2	89,0	86,8	-3,3	-9,2
Storfe										
<i>Produksjon</i>	81,7	84,5	87,4	88,0	87,0	87,4	87,6	89,9	7,8	3,2
<i>engrosforbruk</i>	104,1	101,9	99,2	100,0	105,1	110,7	104,3	98,9	-3,9	-5,9
Sau/lam										
<i>Produksjon</i>	24,3	27,9	26,6	24,5	25,7	26,4	23,6	23,3	0,8	-9,5
<i>engrosforbruk</i>	25,2	27,1	26,6	24,4	25,7	27,2	24,4	24,1	-3,3	-6,5
Svin										
<i>Produksjon</i>	137,3	137,1	135,7	132,7	133,9	134,8	133,0	130,6	-3,3	-2,5
<i>engrosforbruk</i>	137,3	136,1	135,7	133,1	140,4	148,4	138,5	133,6	-3,1	-4,9
Fjørfekjøtt										
<i>produksjon</i>	99,7	101,5	98,6	105,8	107,5	116,1	114,5	116,4	6,0	8,3
<i>engrosforbruk</i>	100,9	102,7	99,9	107,4	108,7	118,7	117,1	116,1	6,4	6,8
Egg										
<i>produksjon</i>	69,3	69,7	71,3	73,2	73,7	73,3	74,0	74,2	5,7	0,8
<i>engrosforbruk</i>	68,8	69,1	69,9	72,3	72,9	72,6	72,7	73,3	5,0	0,6
Befolkning, mill.	5,236	5,277	5,312	5,348	5,379	5,408	5,457	5,521	2,1	2,6

¹ Mill. liter for melk

Kilde: Utviklingen i norsk kosthold (Helsedirektoratet) og Totalkalkylen (BFJ)

1.10.2 Inntektseffekter av markedssituasjonen

Inntektseffekter på grunn av markedssituasjonen, hovedsakelig tap på grunn av markedsoverskudd eller fra manglende markedsmuligheter, har vært beregnet med utgangspunkt i produkter omfattet av målpriser. Pristapet har vært definert som lavere prisuttak enn hva målprisene/gjennomsnittlig engrospris har gitt grunnlag for samt at omsetningsavgiften har vært høyere enn antatt avgift ved markedsbalanse. Samlet brutto pristap beregnes ved å multiplisere pristapet med produksjonsvolumet.

Omsetningsavgiftene vil normalt variere med avsetningsforholdene. Det er likevel ikke nødvendigvis samsvar mellom trekk av omsetningsavgift og behovet for regulering av den løpende produksjonen, eks. behov for å bygge opp reguleringsfondet og motsatt. Størrelsen på reguleringsfondene er nærmere omtalt i kapittel 1.5.4.

På kjøtt siden foretas prisstyringen på grunnlag av «planlagt gjennomsnittlig engrospris» (PGE).

For melk styres produksjonen gjennom kvoter. For korn er det samlet sett underdekning, men variasjon i produksjonen av etterspurte varekvaliteter kan gi varierende omsetningsavgifter mellom år.

Omsetningsavgiften vil normalt speile markedsførholdene med høyere avgift ved større markedssvikt. I tabell 1.12 er de produktvise omsetningsavgiftene gjengitt for beregningsårene 2022-24.

Tabell 1.12 Omsetningsavgifter. Kroner pr. kg/l.

	Melk	Okse	Lam	Gris	Egg	Korn/oljefrø
2019	0,170	0,92	2,39	1,80	0,75	0,040
2020	0,300	0,75	1,56	1,00	0,80	0,010
2021	0,095	0,51	1,61	0,50	0,80	0,025
2022	0,034	0,63	1,22	0,62	1,16	0,020
2023*	0,070	2,33	1,97	1,09	1,00	0,030
2024**	0,070	2,96	1,76	2,10	0,90	0,025

Overproduksjonsavgift for melk er vist i tab. 1.13.

Tabell 1.13 Overproduksjonsavgift melk. Mill. kroner

År	Overproduksjonsavgift
2019	57,0
2020	26,7
2021	40,3
2022	57,1
2023*	27,5
2024**	55,0

Overproduksjonsavgiften er regnet inn i Totalkalkylen som redusert melkepris.

1.10.3 Volum- og prisindekser for Totalkalkylen

Endringene i volum- og prisindeksene går fram tabell 1.14 og 1.15.

Tabell 1.14 Prisindekser, registrerte. 2022 = 100

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023*	2024**
Sum korn (u/korreksj./tilsk)	63,53	65,61	66,35	69,09	71,23	75,00	76,68	100,00	98,56	98,75
Korn, erter og oljefrø	62,32	65,07	64,89	68,84	70,38	74,51	76,54	100,00	95,25	98,25
Sum salg av matpoteter	71,25	70,27	76,30	81,49	78,82	89,76	89,76	100,00	120,62	111,92
Poteter	73,51	74,55	77,51	81,80	82,16	89,60	91,96	100,00	118,07	119,48
Sum grønnsaker	69,60	75,81	75,64	81,85	80,60	87,19	92,66	100,00	105,21	105,47
Sum frukt	82,45	87,61	78,47	79,32	90,57	95,79	96,69	100,00	107,74	107,11
Sum hagebær	57,50	63,61	67,08	66,37	67,09	85,44	95,84	100,00	105,43	110,51
Sum blomster	82,95	87,80	84,15	87,21	84,18	89,48	91,69	100,00	102,96	108,05
Hagebruksprodukter	70,79	76,27	75,64	80,12	79,87	87,78	92,09	100,00	105,79	108,54
Sum planteprodukter	67,74	71,60	71,76	77,63	76,17	82,21	85,50	100,00	103,18	105,81
Sum kumelk	91,26	92,78	91,77	93,86	89,51	93,57	101,83	100,00	106,97	107,38
Sum geitmelk	91,38	92,99	91,89	94,09	89,74	93,79	101,98	100,00	106,99	107,53
Ku- og geitmelk	91,37	92,78	92,07	93,75	90,21	93,80	105,61	100,00	106,53	109,78
Sum storfe	80,46	82,54	83,99	82,19	78,68	82,16	89,52	100,00	102,76	97,47
Sum sau/lam	96,06	86,82	73,02	74,03	77,44	78,35	86,98	100,00	107,33	107,27
Sum gris	83,81	83,33	78,89	76,50	76,96	81,94	89,04	100,00	110,63	106,89
Sum fjørfeslakt	78,75	79,57	77,56	79,88	80,16	84,60	88,11	100,00	112,88	113,95
Kjøtt og fjørfeslakt	80,73	82,50	82,27	81,55	80,94	84,17	89,92	100,00	108,11	106,56
Egg	80,82	80,21	83,32	83,00	81,26	87,36	91,05	100,00	108,53	114,29
Sum birøkt	72,90	88,80	91,69	93,58	93,12	94,07	96,27	100,00	102,61	104,64
Sum husdyrprodukter	84,29	85,83	86,13	86,33	84,55	88,00	95,81	100,00	107,59	108,17
Sum plante- og husdyrprod.	78,86	81,19	81,45	83,40	81,71	86,02	92,35	100,00	106,14	107,37
Sum inntekter inkl. tilsk.	76,93	78,14	78,45	83,90	81,69	85,25	89,81	100,00	109,99	115,41
Sum handelsgjødsel	74,81	77,17	67,18	72,04	60,64	60,70	58,11	100,00	132,37	94,24
Kalk	79,84	81,62	82,42	81,92	86,59	89,84	92,06	100,00	109,32	113,69
Handelsgjødsel og kalk	76,03	78,48	68,98	73,54	63,26	63,61	61,08	100,00	130,79	95,97
Innkjøpt kraftfôr	77,83	78,38	79,49	80,93	81,20	83,54	85,29	100,00	107,47	105,50
Annet innkjøpt fôr	80,13	80,77	79,75	85,58	85,36	87,10	89,73	100,00	112,18	110,84
Sum innkjøpt fôr	77,89	78,43	79,43	81,20	81,44	83,74	85,54	100,00	107,74	105,80
Såfrø og planter	84,05	86,19	87,36	91,41	94,55	100,07	96,94	100,00	114,82	110,87
Sum energi og smøremidler	54,61	56,40	61,65	71,09	71,68	57,76	81,48	100,00	95,45	101,41
Sum andre kostn. v/pl.prod.	63,78	65,27	65,28	69,89	73,80	80,78	83,46	100,00	108,38	108,43
Sum a. kostn. v/husdyrprod.	69,39	72,03	75,20	85,07	87,54	88,28	88,84	100,00	108,36	116,29
Andre kostnader	68,83	71,16	72,61	77,30	81,29	85,02	88,40	100,00	107,52	111,65
Sum vedlikehold	70,15	72,61	74,67	77,77	80,56	85,67	91,60	100,00	107,98	112,02
Sum ikke-varige prod.midler	71,15	72,84	73,93	78,02	78,74	79,40	84,81	100,00	108,16	106,71
Sum leasing av maskiner	78,19	80,63	82,52	85,30	92,31	91,49	93,69	100,00	114,30	123,89
Kapitalslit. Sum driftsb.	74,19	78,00	80,01	84,48	88,36	90,57	93,65	100,00	108,36	114,25
Kapitalslit. Maskiner/redsk.	79,30	82,87	84,61	87,04	92,38	92,97	95,68	100,00	108,03	114,97
Kapitalslit	76,93	80,53	82,34	85,89	90,29	91,72	94,52	100,00	108,08	114,16
Sum kapitalkostnader	77,05	80,53	82,36	85,82	90,52	91,67	94,40	100,00	109,11	115,80
Sum kostnader	72,24	74,26	75,49	79,46	80,91	81,66	86,59	100,00	108,34	108,39

* Foreløpige tall. ** Budsjett.

Tabell 1.15 Volumindekser, registrerte regnskaper. 2022 = 100

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023*	2024**
Sum korn (u/korreksj./tilsk)	88,04	86,10	85,02	48,79	87,38	86,54	77,27	100,00	60,04	83,72
Korn, ertre og oljefrø	86,86	85,10	83,91	48,30	86,82	85,97	76,63	100,00	59,81	83,42
Sum salg av matpoteter	76,92	111,94	86,25	84,37	88,61	100,45	104,19	100,00	86,90	96,03
Poteter	77,25	96,66	82,49	86,01	86,10	94,09	95,81	100,00	90,87	98,14
Sum grønnsaker	85,54	94,08	93,51	88,72	93,89	101,19	100,26	100,00	95,82	98,97
Sum frukt	63,74	77,23	80,67	99,89	100,05	68,33	117,29	100,00	119,05	101,01
Sum hagebær	158,34	131,53	124,60	118,19	128,31	100,93	90,36	100,00	86,44	84,00
Sum blomster	119,10	117,51	107,30	106,03	106,13	104,79	98,57	100,00	95,64	94,96
Hagebruksprodukter	98,83	102,10	98,92	96,07	100,29	99,98	99,74	100,00	96,04	96,61
Sum planteprodukter	91,52	93,88	90,84	73,48	92,79	93,04	89,59	100,00	80,13	90,84
Sum kumelk	105,93	105,01	103,09	104,96	102,14	103,29	105,28	100,00	95,68	99,29
Sum geitmelk	109,31	110,79	108,73	109,78	107,72	107,47	103,14	100,00	96,96	97,60
Ku- og geitmelk	105,98	105,09	103,17	105,03	102,21	103,35	105,26	100,00	95,69	99,27
Sum storfe	86,17	88,60	92,57	96,61	94,17	92,62	95,38	100,00	98,45	91,16
Sum sau/lam	108,85	110,68	116,84	114,83	103,42	104,58	103,77	100,00	96,53	94,35
Sum gris	101,10	103,39	103,04	103,10	99,31	98,87	101,22	100,00	99,11	96,90
Sum fjørfeslakt	81,63	86,04	87,83	85,15	92,77	92,89	100,61	100,00	102,21	105,10
Kjøtt og fjørfeslakt	92,12	94,69	97,27	98,57	96,50	95,75	98,86	100,00	99,24	96,00
Egg	91,83	93,03	95,07	97,09	100,26	100,45	100,31	100,00	100,66	100,85
Sum birøkt	53,13	64,81	70,95	77,69	93,71	94,10	95,94	100,00	90,78	105,33
Sum husdyrprodukter	97,54	98,90	99,07	100,69	98,80	98,93	101,34	100,00	97,93	97,49
Sum plante- og husdyrprod.	95,27	96,92	96,11	91,69	96,73	96,90	97,38	100,00	91,79	95,17
Sum inntekter inkl. tilsk.	97,74	99,12	97,51	93,54	97,96	98,11	98,57	100,00	93,77	95,41
Sum handelsgjødsel	99,17	98,91	95,87	99,51	127,03	127,07	129,75	100,00	115,48	101,22
Kalk	59,80	63,73	64,68	72,39	72,21	87,87	104,37	100,00	87,68	87,68
Handelsgjødsel og kalk	95,55	95,58	93,09	97,48	120,46	122,70	126,59	100,00	112,93	100,14
Innkjøpt kraftfôr	98,99	99,38	100,23	102,50	102,31	101,56	102,72	100,00	99,24	99,08
Annet innkjøpt fôr	98,56	95,49	103,33	154,09	109,72	99,14	106,40	100,00	103,06	102,16
Sum innkjøpt fôr	99,06	99,25	100,49	105,48	102,74	101,42	102,93	100,00	99,46	99,25
Såfrø og planter	83,64	90,27	90,93	94,08	91,59	94,13	103,08	100,00	93,77	98,18
Sum energi og smøremidler	94,56	93,73	94,51	93,66	95,52	96,72	99,97	100,00	102,47	99,98
Sum andre kostn. v/pl.prod.	111,27	109,91	104,97	100,36	99,79	100,39	107,88	100,00	91,94	99,54
Sum a. kostn. v/husdyrprod.	108,37	108,04	108,72	104,97	105,46	105,37	111,40	100,00	99,57	97,66
Andre kostnader	111,91	110,05	109,84	100,24	104,56	103,57	109,56	100,00	96,37	99,62
Sum vedlikehold	104,09	105,41	104,10	105,57	104,09	107,26	107,21	100,00	96,54	97,47
Sum ikke-varige prod.midler	100,90	101,03	101,14	101,43	103,03	103,32	106,40	100,00	99,72	99,26
Sum leasing av maskiner	59,91	62,11	66,10	69,74	71,18	76,60	79,98	100,00	101,96	104,05
Kapitalslit. Sum driftsb.	96,68	96,86	100,31	99,60	99,12	100,95	102,30	100,00	94,76	91,91
Kapitalslit. Maskiner/redsk.	117,93	113,44	111,79	109,39	103,78	103,97	101,66	100,00	94,65	89,90
Kapitalslit	104,83	103,17	104,55	103,23	100,76	102,08	102,07	100,00	94,81	91,46
Sum kapitalkostnader	97,61	96,58	98,38	97,85	96,02	98,00	98,54	100,00	95,99	93,56
Sum kostnader	100,28	100,17	100,64	100,76	101,63	102,28	104,83	100,00	99,00	98,15

* Foreløpige tall. ** Budsjett.

1.11 Forklaring til variasjon mellom år

Noen poster i Totalkalkylen viser variasjon fra år til år som i noen grad skyldes endrede utbetalingstidspunkt og regnskapsrutiner. Noen slike periodiseringsforhold er nærmere omtalt nedenfor.

1.11.1 Fondsendringer i prisutjevningsordningen for melk

I 2022 ble kapitalbeholdningen i prisutjevningsordningen redusert med 72 mill. kroner og i 2023 ble den økt med 125 mill. kroner. Endringer i dette fondet påvirker ikke Totalkalkylen.

1.11.2 Samlede endringer i omsetningsavgiftsfondene

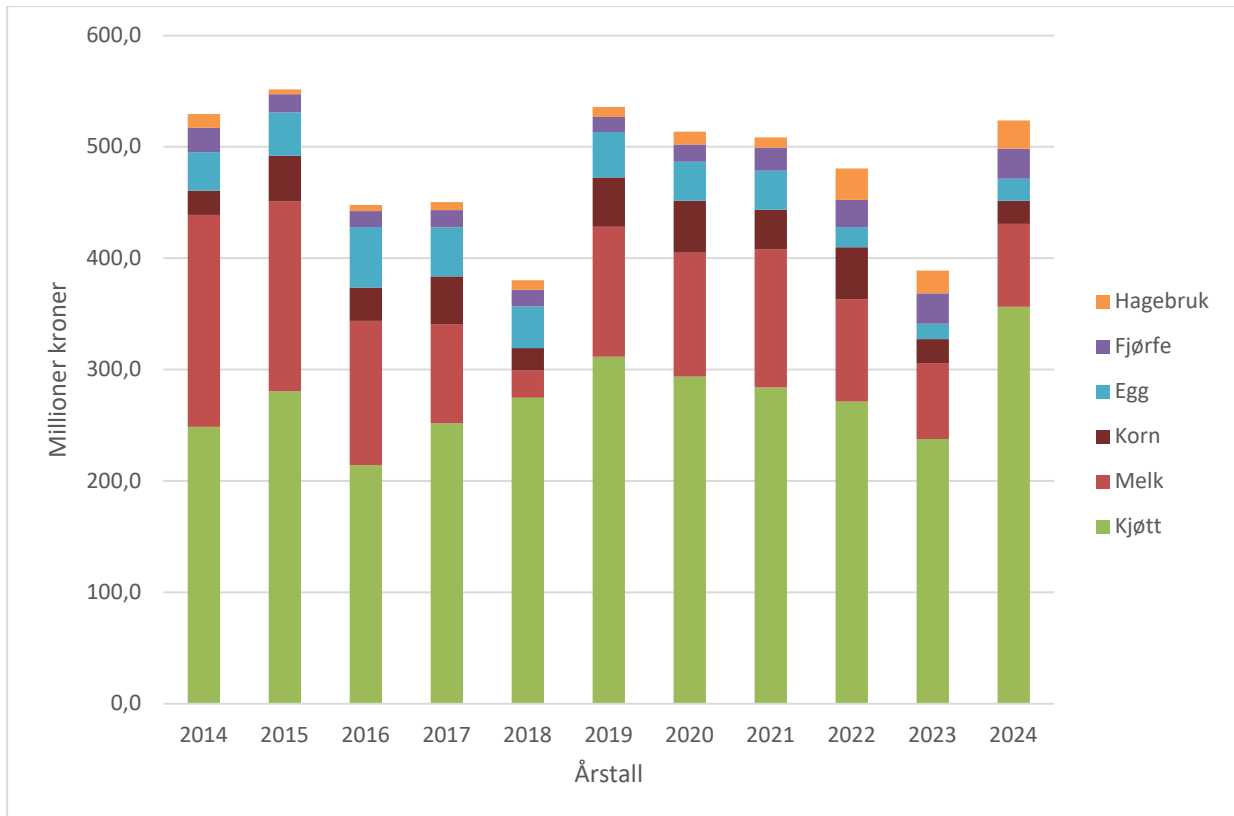
Tabell 1.18 viser en sammenstilling av data om kapitaloppbygging og -nedbygging i fondene for omsetningsavgift. I tillegg til mottatt omsetningsavgift i løpet av et år og utbetalte bevilgninger til omsetningstiltak samme år, vil renteinntekter og administrasjonskostnader også innvirke noe på fondenes størrelse. Netto renteinntekter er regnet som en rest i neste tabell.

Tabell 1.16 Omsetningsavgiftsfondene totalt, 1000-kroner

	Endring i året	Fondene per 31.12	Mottatt oms.avgift	Bevilgn. til omsetn.- tiltak	Herav oms. tiltak kjøtt	Renteinnt. – adm.kostnader
2011	54 901	412 850	510 781	446 564	213 490	-9 546
2012	-8 433	404 417	484 652	481 828	260 076	-11 457
2013	10 815	415 232	671 839	649 126	334 814	-12 081
2014	114 058	529 290	666 903	540 471	260 666	-12 590
2015	22 152	551 443	474 325	455 141	149 786	-14 579
2016	-103 619	447 823	451 129	539 314	241 549	-15 865
2017	2 423	450 246	584 879	563 992	272 854	-18 816
2018	-70 122	380 124	598 742	649 196	344 754	-20 104
2019	155 760	535 884	835 526	632 564	348 169	-47 641
2020	-22 295	513 589	874 821	551 849	264 611	-42 090
2021	-5 023	508 566	502 231	775 995	177 041	-35 290
2022	-27 960	480 606	501 379	490 190	211 863	-21 111
2023*	-91 874	388 732	635 106	671 012	352 028	-44 717
2024**	135 053	523 785	870 980	693 552	431 305	-39 849

* Foreløpige tall. ** Budsjett.

I figur 1.3 nedenfor er utviklingen av fondene for omsetningsavgiften gjengitt.

Figur 1.3. Utviklingen i omsetningsavgiftsfondene, millioner kroner

Fondenes totale størrelse har variert sterkt i løpet av perioden. For siste 10-årsperiode var fondene lavest i 2018 og høyest i 2015. Omsetningsavgiftsfondene for kjøtt og melk er normalt de største. Ved utgangen av 2023 viser foreløpig regnskap at fondet for kjøtt var på 238 mill. kroner, mens fondet for melk var på 68 mill. kroner. Omsetningsavgiftsfondet for egg var på 13,7 mill. kroner, for korn på 21,6 mill. kroner, for fjørfekjøtt var det på 27,5 mill. kroner, og for hagebruk på 20 mill. kroner ved utgangen av 2023. Tallene for 2023 er foreløpige og 2024 er budsjett.

1.12 Prisstigning i budsjettåret

SSBs prognose pr. 10 mars i rapport 1/2024 «Konjunkturtendensene» på 4,0 prosent er lagt til grunn for budsjettåret 2024.

1.13 Rente på lånt kapital

1.13.1 Årets beregning

Beregningene bygger på data for samlede gjeld og rentekostnader fra skattestatistikken, sist for året 2022. Gjelda var 77,5 milliarder kroner og rentene var 2,47 milliarder kroner dette året. Det gir en rente på 3,19 prosent. Dataene er basert på oppgaver fra jordbruksbedrifter som søker produksjonstillegg. Gjelden for 2023 og 2024 er stipulert ut ifra investeringsutviklingen mens renta er regnet fram med rentestatistikk og renteanslag fra SSB. Det er brukt den absolutte differansen mellom andre lån i 2022 og SSBs lånerente og framregnet andre lån med den absolutte økningen i rentestatistikken hos SSB.

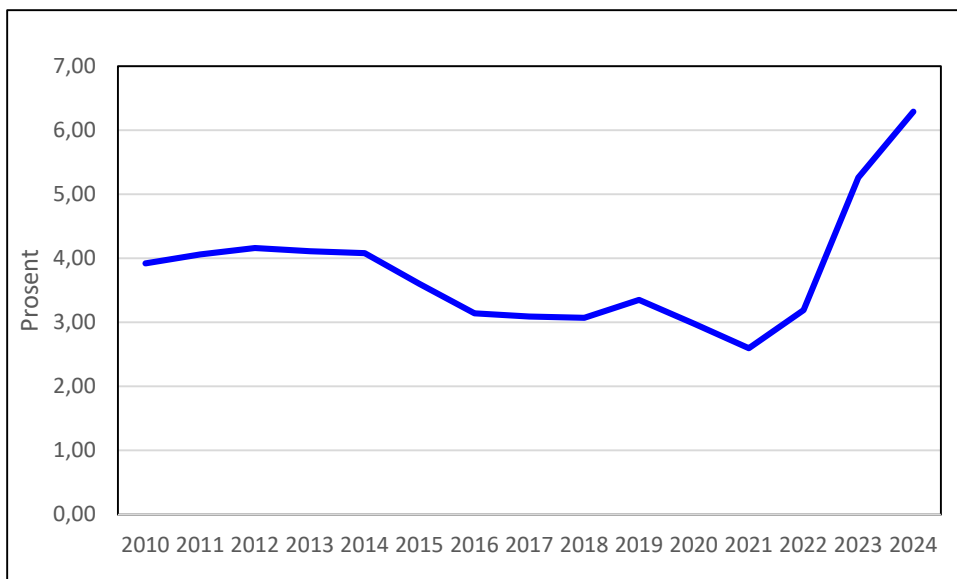
Tabell 1.17 viser rentekostnadene for årene 2021 – 2024 og at denne har endret seg til dels betydelig disse årene.

Tabell 1.17 Nominelle og reelle rentekostnader på lånt kapital. Mill. kroner og prosent

	2021	2022	2023*	2024**
Jordbr.gjeld pr. 31.12	76 888	78 043	80 478	81 843
Jordbr.gjeld pr. 30.06	75 591	77 465	79 261	81 161
Rentekostnader	1 961	2 470	4 172	5 098
Rentepercent	2,59 %	3,19 %	5,26 %	6,28 %

Samlet jordbruksgjeld var i 2023 på 79,3 milliarder kroner. Ett prosentpoengs endring i jordbrukets rente vil derved ha endret kostnaden med 793 millioner kroner.

Figur 1.4 viser renteutviklingen de siste årene.

Figur 1.4 Renteutviklingen i registrert regnskap. Prosent

1.14 Totalkalkylen og skatt

Tabell 1.18 Virkningen av jordbruksfradraget i registrerte regnskaper

Jordbruket samlet	2018	2019	2020	2021	2022	2023*	2024**
Effektivt jordbruksfradrag, mill. kr	2 950	2 881	3 123	3 161	4 197	4 094	4 266
Spart skatt, mill. kr	678	634	687	695	923	901	938
Tilsvarende inntektsverdi før skatt, mill. kr	1 134	1 056	1 145	1 155	1 531	1 494	1 556
Antall årsverk	42 800	42 300	42 700	42 100	41 950	41 700	41 500
Inntektseffekt per årsverk, kr	26 500	25 000	26 800	27 400	36 500	35 800	37 500
Utnyttelsesgrad	45 %	44 %	42 %	44 %	57 %	56 %	59 %
Vederlag til arbeid og kapital - registrert (A)	15 905	16 005	17 613	17 777	20 952	20 152	24 493
Endring i vederlag, prosent fra 2022						-3,82 %	16,90 %
Antall jordbruksbedrifter	39 678	39 090	38 713	38 079	37 921	37 626	37 365
Endring i antall jordbruksbedrifter, prosent fra 2022						-0,78 %	-1,47 %
Vederlag til arbeid og kapital - per jordbruksbedrift	400 852	409 440	454 963	466 845	552 517	535 587	655 506
Endring i vederlag per jordbruksbedrift, prosent fra 2022						-3,06 %	18,64 %

1.14.1 Forklaring av beregningene

Totalkalkylen er et sektorregnskap hvor resultatet er målt før skatt.

Fra og med skatteåret 2000 ble det innført et jordbruksfradrag i alminnelig inntekt for skatteyttere med positiv næringsinntekt fra jordbruket. Gjennomsnittlig marginalsatt for skatteyttere med jordbruksfradrag går for de enkelte år fram av tabell 1.19.

Tabell 1.19 Gjennomsnittlig marginalsatt for skatteyttere med jordbruksfradrag

År	Marginalsatt
2000 – 2005	37
2006 – 2010	36
2011	36,3
2012 – 2013	39,3
2014 – 2015	38,7
2016	40,6
2017	40,3
2018	40,2
2019 – 2020	40,0
2021	39,8
2022 – 2024	39,7

Fra 2008 økte det generelle jordbruksfradraget fra 45 000 kr til 54 200 kr, mens det maksimale fradraget er uendret. Det var nødvendig med en jordbruksinntekt på 328 575 kr

for å få maksimalt fradrag. Til og med 2011 gjelder samme grenseverdier som for 2008.

Fra 2012 økte det generelle jordbruksfradraget til 63 500 kroner og den øvre grensen for fradraget økte fra 142 000 kroner til 166 400 kroner. Økningen hadde sammenheng med økningen i trygdeavgiften fra 7,8 prosent til 11 prosent. Prosentsatsen i fradraget økte fra 32 prosent til 38 prosent. Det er nødvendig med en jordbruksinntekt på 334 289 kroner for å få maksimalt fradrag fra og med 2012.

Fra 2020 økte det generelle jordbruksfradraget til 90 000 kroner og den øvre grensen for fradraget økte fra 166 400 kroner til 190 400 kroner.

Fra 2022 økte det generelle jordbruksfradraget til 93 000 kroner og den øvre grensen for fradraget økte fra 190 400 kroner til 195 000 kroner.

I tabellen ovenfor er det korrigert for at færre jordbruksbedrifter vil nyte godt av jordbruksfradraget i 2023 (og 2024) som følge av den årlige nedgangen i antall jordbruksbedrifter. Det er også korrigert for at inntekten per jordbruksbedrift i gjennomsnitt er beregnet å øke fra 2022 til 2023 og øke videre til 2024. Skattemeldingsdataene for 2022 viste at om lag 29 prosent av jordbruksbedriftene hadde over 361 421 kroner i jordbruksinntekt, og om fradragsintervallene var uendret ville de ikke oppnå økt jordbruksfradrag ved en inntektsøkning til 2023 og 2024. I 2022 hadde 32 prosent av dem som ellers kunne oppnådd jordbruksfradrag, ikke fradrag fordi jordbruksdriften gikk med underskudd eller ikke ville ha nytte av jordbruksfradraget fordi de hadde nok andre fradrag. Totalt hadde om lag 39 prosent av jordbruksbedriftene en jordbruksinntekt mellom 1 og 361 421 kroner, og de fleste av disse vil oppnå en effekt på 38 prosent. Om lag 25 prosent av en inntektsøkning per jordbruksbedrift vil gi grunnlag for økt fradrag i 2022.

1.15 Budsjettering av tilskudd

I Totalkalkylen brukes statsbudsjettet ved budsjettering av direkte tilskudd (overførbare tilskudd). For pristilskuddene benyttes Landbruksdirektoratets forbruksprognoser for utbetalinger.

2 Registrerte tall for perioden 2021 – 2024

Tabell 2.1. Sammenligning av årene 2021-2024. Totalkalkylen, reg. regnskap. Mill. kroner ¹⁾

	2021	2022	Endring 2020-2021	2023	Endring 2021-2022	2024	Endring 2022-2023
Korn, erter og oljefrø	3 771	6 429	2 658	3 662	-2 767	5 269	1 607
Poteter	995	1 130	135	1 212	82	1 325	113
Hagebruksprodukter	6 070	6 608	538	6 714	106	6 929	215
Andre planteprodukter	435	546	111	577	31	619	42
Sum planteprodukter	11 271	14 713	3 442	12 165	-2 548	14 142	1 977
Melk	10 814	9 729	-1 085	9 918	189	10 602	684
Kjøtt	14 007	15 755	1 748	16 904	1 149	16 117	-787
Egg	1 282	1 404	122	1 534	130	1 618	84
Ull	105	100	-5	101	1	98	-3
Andre husdyrproduksjoner	304	317	13	312	-5	357	45
Sum husdyrprodukter	26 512	27 305	793	28 769	1 464	28 792	23
Sum plante- og husdyrprodukter	37 783	42 018	4 235	40 934	-1 084	42 934	2 000
Kjøreinntekter m.v.	622	651	29	676	25	688	12
Arbeidsinntekter ved invest.	217	235	18	232	-3	212	-20
Sum andre inntekter	839	886	47	908	22	900	-8
Endringer i buskapsverdien	140	-96	-236	-429	-333	-218	211
Medlemsbonus	352	288	-64	211	-77	284	73
Sum produksjonsinntekter	39 114	43 096	3 982	41 624	-1 472	43 900	2 276
Direkte tilskudd	12 030	14 675	2 645	17 955	3 280	19 710	1 755
Sum inntekter inklusive tilskudd	51 144	57 771	6 627	59 579	1 808	63 610	4 031
Handelsgjødsel og kalk	1 924	2 488	564	3 687	1 199	2 403	-1 284
Innkjøpt kraftfôr	8 185	9 342	1 157	9 963	621	9 765	-198
Annet innkjøpt fôr	521	546	25	631	85	618	-13
Såfrø og planter	1 336	1 337	1	1 440	103	1 455	15
Energi og smøremidler	3 786	4 648	862	4 460	-188	4 712	252
Andre kostnader	6 376	6 584	208	6 822	238	7 322	500
Vedlikehold	4 699	4 842	143	5 061	219	5 224	163
Ikke-varige prod.midler (kostnader)	26 827	29 787	2 960	32 064	2 277	31 499	-565
Leasing av maskiner	847	1 130	283	1 317	187	1 456	139
Kapitalslit	5 694	5 901	207	6 047	146	6 162	115
Sum kapitalkostnader	6 541	7 031	490	7 364	333	7 618	254
Sum kostnader	33 368	36 818	3 450	39 428	2 610	39 117	-311
Vederlag til arbeid og kapital	17 776	20 953	3 177	20 151	-802	24 493	4 342
Rente lånt kapital	1 962	2 473	511	4 172	1 699	5 102	930
Vederlag til arbeid og egenkapital	15 814	18 480	2 666	15 979	-2 501	19 391	3 412

¹⁾ Eksklusive virkning av jordbruksfradraget ved skatteliggingen

2.1 Utviklingen fra år til år ifølge beregningene i 2024

Kommentarene og forklaringene nedenfor er knyttet til de registrerte regnskapene. Kun endringer med beløp over 100 mill. kr. er omtalt.

2.1.1 Forklaring til de største endringene fra 2022 til 2023

Korn, erter og oljefrø

- Nedgang på 2 767 mill. kr.
- Nedgangen skyldes at værforholdene resulterte i en produksjonsnedgang på 39 prosent.

Hagebruksprodukter

- Økning på 106 mill. kr.
- Økningen er sumvirkningen av økning for frukt og nedgang for grønnsaker, bær og blomster mens distriktstilskuddet øker med 58 mill. kr.

Melk

- Økning på 189 mill. kr.
- En prisøkning på 7 prosent mer enn oppveide en nedgang i melkevolumet på 4,3 prosent. Salg av melkekvoter bidro til en reduksjon på 20 mill. kr.

Kjøtt

- Økning på 1 149 mill. kr.
- Produksjonen var omtrent uendret samlet sett. En gjennomsnittlig prisøkning på 7,1 prosent bidro til en verdiøkning på nær 1 mrd. kr. I tillegg kom økninger i kvalitetstilskudd storfe og tilskudd lam- og kjeslakt på 117 og 34 mill. kr.

Egg

- Økning på 130 mill. kr.
- Prisøkning på 10,5 prosent. Produksjonsregulerende tiltak ga i sum en nedgang på 17 mill. kr.

Endring av buskapsverdi

- Reduksjon på 333 mill. kr.
- Dette skyldes nedgang i husdyrbestanden.

Direkte tilskudd

- Økning på 3 280 mill. kr.
- Det er en økning på alle tilskuddstypene, men produksjonstilleggene (areal- og husdyrtilllegg osv.) betyr mest. En særlig økning for erstatninger pga. værforholdene betyr også mye, økningen her var på 878 mill. kr. For prod.tilleggene skyldes økningen økte satser per dekar og dyr.

Handelsgjødsel og kalk

- Økning på 1 198 mill. kr
- Prisvekst på gjødsel på 41 prosent kombinert med en forbruksøkning på 9 prosent er årsaken til økningen.

Innkjøpt kraftfôr

- Økning på 621 mill. kr
- Dette skyldes en prisøkning på 7,5 prosent.

Energi og smøremidler

- Nedgang på 188 mill. kr
- En redusert dieselkostnad på 261 mill. kr. pga. prisnedgang på 11,6 prosent er hovedårsaken til nedgangen. Prisøkning på elektrisitet på 2,3 prosent motvirker dette og gir en kostnadsøkning på ca. 50 mill. kr.

Andre kostnader

- Økning på 238 mill. kr
- Dette er sumvirkningen av økninger og reduksjoner på mange ulike poster, men hvor økte kostnader til husdyrproduksjon og administrasjon betyr mye.

Vedlikehold

- Økning på 219 mill. kr
- Viktigste bidragsyter er prisvekst på 12 prosent på maskinvedlikehold mens prisvekst bygningsvedlikehold var på 4,4 prosent.

Leasing

- Økning på 187 mill. kr
- Økning i inngåtte leasingkontrakter, - med økt kapitalslit, og økt rentenivå fra 4,25 til 6,24 prosent, bidrar til økningen.

Kapitalslit

- Økning på 146 mill. kr
- Økningen er virkning av økte investeringer over tid, spes. for bygninger og maskiner og redskaper.

Rente på lånt kapital

- Økning på 1 699 mill. kr
- Dette skyldes økning i rentenivået på 65 prosent.

2.1.2 Forklaring til de største endringene fra 2023 til 2024

Korn, erter og oljefrø

- Økning på 1 607 mill. kr.
- Dette skyldes høyere produksjon ved forutsetning om normalårsavlinger.

Poteter

- Økning på 113 mill. kr
- Dette skyldes økt produksjon utifra normalårsavlinger.

Hagebruksprodukter

- Økning på 215 mill. kr.
- Økt produksjon av grønnsaker og blomster, men redusert produksjon av frukt sammen med en økning i distriktstilskuddet på 74 mill. kr. forklarer økningen.

Melk

- Økning på 684 mill. kr
- Økt melkeleveranse og økt distriktstilskudd forklarer økningen.

Kjøtt

- Nedgang på 787 mill. kr
- Prisnedgang på 4 prosent for alt kjøtt, bla. pga. økt omsetningsavgift, forklarer mesteparten av nedgangen.

Endring i buskapsverdien

- Økning på 211 mill. kr
- Økning hovedsakelig pga. økt verdi av storfebestanden.

Direkte tilskudd

- Økning på 1 755 mill. kr
- Det er økninger på mange tilskuddsposter avtalt i jordbruksoppgjøret 2023 som kommer til utbetaling i 2024. Erstatninger reduseres imidlertid med 706 mill. kr. under forutsetning av normale væreforhold.

Handelsgjødsel og kalk

- Reduksjon på 1 284 mill. kr
- Dette skyldes nedgang i prisene på 30 prosent og en nedgang i forbruket 11 prosent. Forbruksnedgang kan skyldes en ny «normal» og økt bevissthet om gjødselbruk pga. høyere priser tidligere.

Innkjøpt kraftfôr

- Reduksjon på 198 mill. kr
- Hovedsakelig skyldes nedgangen litt lavere priser.

Energi og smøremidler

Økning på 252 mill. kr

- Hovedforklaring er høyere diesel- og elektrisitetspris.

Andre kostnader

- Økning på 500 mill. kr
- Dette er sumvirkningen av økninger og reduksjoner på mange ulike poster, men hvor økte kostnader i både plante- og husdyrproduksjon, eks. plantevernmidler, men også administrasjon utgjør store deler.

Vedlikehold

- Økning på 163 mill. kr
- Volumet er omtrent uendret, men prisene øker 4 – 5 prosent.

Leasing

- Økning på 139 mill. kr
- Økning i inngåtte leasingkontrakter over tid,- som gir økt kapitalslit, og økt rentenivå fra 6,24 til 6,95 prosent, bidrar til økningen.

Kapitalslit

- Økning på 115 mill. kr
- Økningen er virkning av økte investeringer over tid, spes. for bygninger og maskiner og redskaper.

Rente lånt kapital

- Økning på 930 mill. kr
- Høyere rente enn året før,- opp fra 5,26 til 6,29 prosent, forklarer det aller meste av økningen.

3 Sammenligning med fjorårets beregninger

Tabell 3.1. Sammenligning mellom resultater som er beregnet for 2022 og 2023. Registrerte regnskaper. Mill. Kroner¹

	Året 2022			Året 2023		
	Utført 2023	Utført 2024	Differanse	Utført 2023	Utført 2024	Differanse
Korn, erter og oljefrø	6 041	6 429	388	5 315	3 662	-1 653
Poteter	1 101	1 130	29	1 149	1 212	63
Hagebruksprodukter	6 401	6 608	207	6 860	6 714	-146
Andre planteproduksjoner	547	546	-1	533	577	44
Sum planteprod.	14 090	14 713	623	13 857	12 165	-1 692
Melk	9 729	9 729	0	9 513	9 918	405
Kjøtt	15 755	15 755	0	16 931	16 904	-27
Egg	1 407	1 404	-3	1 520	1 534	14
Ull	100	100	0	100	101	1
Andre husdyrproduksjoner	318	317	-1	342	312	-30
Sum husdyrprod.	27 309	27 305	-4	28 406	28 769	363
Sum pl.- og husdyrpr.	41 399	42 018	619	42 263	40 934	-1 329
Kjøreinntekter m.v.	654	651	-3	676	676	0
Arbeidsinntekter ved invest.	232	235	3	225	232	7
Sum andre inntekter	886	886	0	901	908	7
Endringer i buskapsverdien	-115	-96	19	-268	-429	-161
Medlemsbonus	288	288	0	211	211	0
Sum produksjonsinntekter	42 458	43 096	638	43 107	41 624	-1 483
Direkte tilskudd	14 686	14 675	-11	17 363	17 955	592
Sum inntekter	57 144	57 771	627	60 470	59 579	-891
Handelsgjødsel og kalk	2 460	2 488	28	3 431	3 687	256
Innkjøpt kraftfôr	9 378	9 342	-36	9 913	9 963	50
Annet innkjøpt fôr	551	546	-5	587	631	44
Såfrø og planter	1 341	1 337	-4	1 416	1 440	24
Energi og smøremidler	4 596	4 648	52	4 356	4 460	104
Andre kostnader	6 715	6 584	-131	7 194	6 822	-372
Vedlikehold	4 875	4 842	-33	5 066	5 061	-5
Sum ikke-varige prod.midler	29 916	29 787	-129	31 963	32 064	101
Leasing av maskiner	983	1 130	147	1 162	1 317	155
Kapitalslit	7 762	5 901	-1 861	8 157	6 047	-2 110
Sum kapitalkostnader	8 745	7 031	-1 714	9 319	7 364	-1 955
Sum kostnader	38 661	36 818	-1 843	41 282	39 428	-1 854
Vederlag til arbeid og kapital	18 483	20 953	2 470	19 188	20 151	963
Rente lånt kapital	-1 795	2 473	4 268	504	4 172	3 668
Vederlag til arb. og egenkap.	20 278	18 480	-1 798	18 684	15 979	-2 705

¹ Utført 2023 vil si etter jordbruksavtale i 2023

3.1 Året 2022

Nedenfor er det foretatt en nærmere sammenligning av fjorårets foreløpige regnskap for 2022 og årets reviderte regnskapstall for det samme året. Se også tabell 4.1. Formålet er stikkordsmessig å kommentere årsakene til forskjeller for 2022 fra fjorårets til årets beregning. Normalt vil en finne mindre forskjell mellom regnskapsår. Kun beløp over 100 mill. kr. omtales.

Vederlaget til arbeid og egenkapital er 1 798 mill. kr. lavere enn beregnet i 2022, og hovedforklaringen er omleggingen til å regne nominelle rentekostnader og kapitalslit på kapitalsaldoer regnet etter historisk investeringskostnad.

Korn, erter og oljefrø

En økning på 388 mill. kroner skyldes et godt produksjonsår for korn med høyere avlinger enn normalårsavlingene som var lagt til grunn. Kvaliteten var også god og prisen ble et par øre høyere per kilo enn beregnet i fjor.

Hagebruksprodukter

En økning på 207 mill. kroner. Grønnsaker bidrar med 14 millioner av økningen. Frukt bidrar med 70 mill. kroner som skyldes økt volum enn regnet med i fjor, mens prisene ble noe lavere enn beregnet i fjor. Bær bidrar med 51 mill. kroner der økt volum betyr mest, men prisen er også litt økt. Totalverdien av blomster er regnet 68 mill. kroner høyere enn foreløpig regnskap i fjor. Dette skyldes at foreløpig regnskap var basert på produksjonsplaner og ikke faktisk produksjon.

Andre kostnader

Posten er 131 mill. kr. lavere enn beregnet i fjor. Mye av årsaken ligger i at andre kostnader til husdyrproduksjonen er regnet 150 mill. kroner lavere. Av dette gjelder 93 mill. kroner veterinærkostnader og 41 mill. kroner medisiner.

Leasing av maskiner

En økning på 147 mill. kroner. Hovedforklaringen er overgang til nominelle størrelser og at posten effekt av finansiering er fjernet. Effekt av finansiering reduserte kostnaden med 160 mill. kroner i fjorårets beregninger.

Kapitalslit

En reduksjon på 1 861 mill. kroner. Dette skyldes overgangen fra å regne på prisnivåjusterte kapitalsaldoer til å regne kapitalslitet av saldoer basert på historisk investeringskostnad.

Rente på lånt kapital

Kostnaden er 4 268 mill. kr. høyere enn året før. Dette skyldes at en nå regner nominelle rentekostnader mot realrente fjor. Realrenten var negativ i fjor.

3.2 Året 2023

I dette avsnittet er det foretatt en sammenligning av fjorårets budsjetterte tall for 2023 og årets foreløpige regnskapstall for det samme året, se tabell 4.1. Normalt vil en finne relativt

store avvik når en sammenlikner budsjettet for et år med regnskapet for det samme. For planteproduksjonene budsjetteres det for eksempel med normalårsavlinger mens en i regnskapsåret benytter de faktiske avlingene. Av tabellen ser en at samlet vederlag til arbeid og egenkapital er 2 675 millioner kroner høyere enn i fjorårets beregning.

Korn, erter og oljefrø

En nedgang på 1 653 mill. kroner skyldes lave avlinger etter vanskelige værforhold.

Hagebruksprodukter

En nedgang på 146 mill. kroner er sumvirkningen av nedgang for grønnsaker og bær, men oppgang for frukt og blomster.

Melk

Inntektene er beregnet 405 mill. kroner høyere. Dette skyldes høyere priser.

Endring i buskapsverdi

Inntektene er beregnet 161 mill. kroner lavere. Dette skyldes større nedgang i storfebestanden enn forventet.

Direkte tilskudd

Utbetalingene ble 592 mill. kroner høyere enn prognosert. Dette skyldes økte tilskudd til erstatninger som følge av avlingsskade ble nær 800 mill. kr. høyere enn prognosert etter de dårlige værforholdene. Ellers er det litt lavere utbetalinger for flere av tilskuddsordningene.

Handelsgjødsel og kalk

Kostnadene ble 256 mill. kroner høyere enn budsjettet i fjor. Dette skyldes at forbruket ble 4 prosent lavere enn budsjettet selv om prisen ble ca. 1 prosent lavere.

Energi og smøremidler

Kostnadene ble 104 mill. kroner høyere enn budsjettet i fjor. Dette skyldes litt høyere dieselpriiser og litt høyere el-forbruk i veksthus.

Andre kostnader

Posten er 372 mill. kr. lavere enn budsjettet. Dette skyldes bla. lavere kostnader til plast, emballasje i hagebruket og kostnader i husdyrholdet.

Leasing av maskiner

Posten er 155 mill. kr. høyere enn budsjettet i fjor. Hovedforklaringen er overgang til nominelle størrelser og at posten effekt av finansiering er fjernet. Posten effekt av finansiering reduserte kostnaden med 154 mill. kroner i fjorårets beregninger.

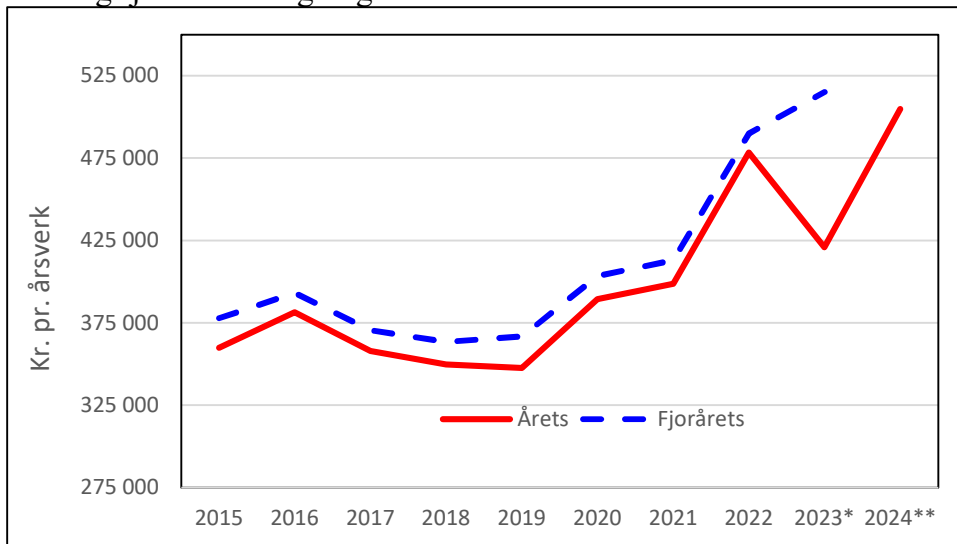
Kapitalslit

En reduksjon på 2 110 mill. kroner. Dette skyldes overgangen fra å regne på prisnivåjusterte kapitalsaldoer til å regne kapitalslitet av saldoer basert på historisk investeringskostnad.

Rente lånt kapital

Posten er 3 668 mill. kr. lavere enn budsjettert. Dette skyldes overgang til å regne nominelle rentekostnader etter posten effekt av finansiering er fjernet. Beregningen i fjor ga negativ realrente mens nominell legges til grunn nå.

Figur 1.5. viser vederlaget til arbeid og egenkapital inkl. jordbruksfradrag pr. årsverk etter årets og fjorårets beregning.

Figur 1.5. Utvikling i vederlag til arbeid og egenkapital inkl. jordbruksfradrag pr. årsverk, årets og fjorårets beregning. Registrert regnskap.

4 Registrerte regnskaper- oversikt

I kapittel 4.1 følger et sett av tabeller som gjelder registrerte regnskaper

- Vedleggstabeller for 2021, 2022 og 2023 (tabell 4.1 – 5.28)
- Sammendragstabell for årene fra 2017 til 2023 i mill. kroner (tabell 4.30)
- Tabeller som viser vederlag til arbeid og kapital og egenkapital, totalt og per årsverk (tabell 5.30 og tabell 5.31)

4.1 Tabeller som gjelder registrerte regnskaper

Tabell 4.1. Korn, erter og oljefrø. Registrerte regnskaper

	Revidert regnskap 2022			Foreløpig regnskap 2023			Budsjett 2024		
	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr
Hvete. Salg, matkornkvalitet	274 105	472,48	1 295 091	57 000	477,82	272 357	142 375	478,32	681 008
Hvete. Salg, fôrkornkvalitet	110 464	408,79	451 566	120 000	403,04	483 648	106 535	403,54	429 911
Hvete. Salg, såkornkvalitet	33 000	525,80	173 514	18 570	531,00	98 607	15 075	534,00	80 501
Hvete. Salg og hjemmeforbruk	417 569	459,85	1 920 171	195 570	436,99	854 612	263 985	451,32	1 191 420
Rug. Salg, matkornkvalitet	24 302	429,03	104 263	4 000	418,90	16 756	14 020	419,40	58 800
Rug og rughvete fôrkorn.Salg	35 136	359,21	126 212	27 000	319,95	86 387	21 530	320,45	68 993
Rug og rughvete såkorn. Salg	1 200	428,00	5 136	601	418,00	2 512	299	418,00	1 250
Rug/rughvete. Salg/hjemmefb.	60 638	388,55	235 611	31 601	334,34	105 655	35 849	359,96	129 043
Bygg. Salg	619 726	399,30	2 474 566	445 000	392,89	1 748 361	633 028	393,39	2 490 269
Bygg. Salg, såkornkvalitet	63 000	461,50	290 745	39 473	456,00	179 997	40 416	461,00	186 318
Bygg. Salg og hjemmeforbruk	682 726	405,04	2 765 311	484 473	398,03	1 928 358	673 444	397,45	2 676 587
Havre. Salg	306 767	387,15	1 187 648	191 000	377,79	721 579	287 653	378,29	1 088 163
Havre. Salg, såkornkvalitet	30 100	463,00	139 363	17 433	465,00	81 063	18 422	470,00	86 583
Havre. Salg og hjemmeforbruk	336 867	393,93	1 327 011	208 433	385,08	802 642	306 075	383,81	1 174 746
Erter til modning. Salg	9 435	530,98	50 098	7 000	531,11	37 178	7 000	531,61	37 213
Erter til modning. Såvare	400	584,61	2 338	0	578,45	0	0	592,45	0
Sum erter til modning	9 835	533,16	52 436	7 000	531,11	37 178	7 000	531,61	37 213
Sum korn (u/korreksj./tilsk)	1 507 635	417,91	6 300 540	927 077	402,17	3 728 445	1 286 353	404,94	5 209 009
Korreksjon for vann/kvalitet			-39 292			-150 663			-59 560
Oljefrø og åkerbønner	23 730	696,64	165 313	12 000	686,95	82 434	17 075	687,45	117 382
Sum korn, oljefrø (u/tilsk.)	1 531 365	419,66	6 426 561	939 077	389,77	3 660 216	1 303 428	404,08	5 266 831
Lokale tillegg			2 000			2 000			2 000
Korn, erter og oljefrø	1 531 365	419,79	6 428 561	939 077	389,98	3 662 216	1 303 428	404,23	5 268 831

Tabell 4.2. Poteter. Registrerte regnskaper

	Revidert regnskap 2022			Foreløpig regnskap 2023			Budsjett 2024		
	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr
Salg. Matpoteter	71 440	713,00	509 367	62 078	860,00	533 871	68 603	798,00	547 452
Salg. Poteter til potetmel	36 520	96,00	35 059	31 873	132,00	42 072	39 732	125,00	49 665
Salg. Poteter til sprit	14 880	0,00	0	13 480	0,00	0	15 450	0,00	0
Salg. Poteter til mos/flakes	9 058	264,00	23 913	9 135	335,00	30 602	8 719	365,00	31 824
Salg. Poteter til pommes fr.	70 128	324,00	227 215	58 643	376,00	220 498	69 994	411,00	287 675
Salg. Poteter til chips	57 493	344,00	197 776	58 675	399,00	234 113	55 699	438,00	243 962
Salg. Vakuump. pot. mm.	16 404	313,00	51 345	14 198	357,00	50 687	14 700	384,00	56 448
Hjemmeforbruk. Matpoteter	114	683,00	779	104	830,00	863	100	767,00	767
Salg settepoteter	10 199	758,00	77 308	11 482	804,00	92 315	11 482	821,00	94 267
Sum poteter (uten tilskudd)	286 236	392,25	1 122 762	259 668	464,06	1 205 021	284 479	461,22	1 312 060
Distr.tilsk. for Nord-Norge			6 860			6 961			12 500
Poteter	286 236	394,65	1 129 622	259 668	466,74	1 211 982	284 479	465,61	1 324 560

Tabell 4.3. Hagebruksprodukter. Registrerte regnskaper

	Revidert regnskap 2022			Foreløpig regnskap 2023			Budsjett 2024		
	Tonn	Kr/kg	1000 kr	Tonn	Kr/kg	1000 kr	Tonn	Kr/kg	1000 kr
Blomkål	8 033	14,71	118 165	6 266	16,25	101 823	7 939	15,76	125 119
Sommerkål	1 795	8,08	14 504	1 987	8,50	16 890	2 061	8,39	17 292
Vinterkål	12 711	8,08	102 705	11 238	8,50	95 523	12 975	8,39	108 860
Sum hodekål	14 506	8,08	117 209	13 225	8,50	112 413	15 036	8,39	126 152
Gulrot	49 207	10,23	503 388	44 878	11,08	497 248	49 265	11,42	562 606
Purre	3 236	19,55	63 264	3 254	20,67	67 260	3 196	20,94	66 924
Løk	21 512	8,43	181 346	16 937	10,11	171 233	20 129	10,11	203 504
Salatagurk (slangeagurk)	19 607	27,81	545 271	20 170	29,52	595 418	19 916	29,59	589 314
Tomater	13 562	41,31	560 246	16 338	39,39	643 554	14 407	40,46	582 907
Sum hovedkulturene.Grønnsak.	129 663	16,11	2 088 889	121 068	18,08	2 188 949	129 888	17,37	2 256 526
Rosenkål	1 200	34,72	41 664	1 186	32,45	38 486	1 475	33,22	49 000
Kinakål	2 704	18,20	49 213	2 898	18,93	54 859	2 659	18,93	50 335
Rødkål	1 563	5,85	9 144	1 656	6,48	10 731	1 752	6,34	11 108
Brokkoli	2 747	29,23	80 295	2 662	30,65	81 590	2 797	31,01	86 735
Hageerter	3 953	3,59	14 191	2 850	3,79	10 802	3 417	3,79	12 950
Knollselleri	4 285	15,56	66 675	4 008	18,58	74 469	4 133	18,88	78 031
Stilkselleri	1 043	23,21	24 208	1 084	24,78	26 862	1 079	24,81	26 770
Agurker, friland	2 102	8,75	18 393	3 258	9,23	30 071	2 346	9,23	21 654
Rødbeter	4 126	8,41	34 700	3 999	8,44	33 752	3 830	8,39	32 134
Persillerot	327	51,93	16 981	262	52,65	13 794	327	53,45	17 478
Reddiker	104	58,80	6 115	110	61,08	6 719	104	61,08	6 352
Kruspersille	27	116,36	3 142	26	142,86	3 714	25	142,63	3 566
Kålrot til mat	9 824	9,93	97 552	8 254	11,11	91 702	9 688	11,03	106 859
Sum andre grønns.(u/salat)	34 005	13,59	462 273	32 253	14,81	477 551	33 632	14,96	502 972
Salat veksthus	4 281	104,35	446 722	3 878	103,49	401 334	3 548	103,49	367 183
Issalat/Isbergsalat	6 085	18,72	113 911	5 752	20,83	119 814	6 179	20,47	126 484
Annen salat friland	10 708	28,12	301 109	10 553	28,76	303 504	11 024	29,00	319 696
Andre veksthusgrønnsaker	73	73,09	5 336	73	73,09	5 336	94	73,09	6 870
Urter i veksthus	2 004	70,66	141 603	1 870	72,03	134 696	1 859	72,00	133 848
Kjøkkenhager/uspes.vekster	17 352	2 593,00	449 937	13 929	2 953,00	411 323	16 804	2 807,00	471 688
Sum andre grønnsaker, m.v.	74 508	25,78	1 920 891	68 308	27,14	1 853 558	73 140	26,37	1 928 741
Sum grønnsaker	204 171	19,64	4 009 780	189 376	21,35	4 042 507	203 028	20,61	4 185 267

	Revidert regnskap 2022			Foreløpig regnskap 2023		Budsjett 2024			
	Tonn	Kr/kg	1000 kr	Tonn	Kr/kg	1000 kr	Tonn	Kr/kg	1000 kr
Epler	17 685	11,61	205 323	21 540	13,16	283 466	17 897	13,04	233 377
Pærer	547	20,43	11 175	690	22,58	15 580	556	22,58	12 554
Plommer	1 365	40,01	54 614	1 879	35,00	65 765	1 587	34,99	55 529
Surkirsebær	248	46,01	11 410	110	49,28	5 421	155	49,43	7 662
Søtkirsebær (moreller)	794	77,63	61 638	851	83,64	71 178	756	83,62	63 217
Sum frukt	20 639	16,68	344 160	25 070	17,61	441 410	20 951	17,77	372 339
Jordbær	7 082	72,89	516 207	5 876	75,30	442 463	5 990	80,40	481 596
Bringebær	1 911	88,45	169 028	1 869	97,80	182 788	1 563	98,64	154 174
Solbær	548	12,90	7 069	354	17,23	6 099	533	13,75	7 329
Andre bær	214	14,77	3 161	152	15,11	2 297	154	15,11	2 327
Bær i veksthus	87	26,50	2 306	87	26,50	2 306	87	26,50	2 306
Sum hagebær	9 842	70,90	697 771	8 338	76,27	635 953	8 327	77,79	647 732
Snittblomster (A)	72 429	2,92	211 493	70 685	3,25	229 726	70 685	3,41	241 036
Blomstrende potteplanter (A)	22 981	21,22	487 657	21 487	20,32	436 616	21 487	21,34	458 533
Dekorasjonsplanter (A)	1 717	22,09	37 929	1 602	24,83	39 778	1 602	26,05	41 732
Utplantingsplanter (A)	40 849	9,77	399 095	39 231	10,44	409 572	39 231	10,95	429 579
Sum blomster, store gartneri (A)	137 976	8,23	1 136 174	133 005	8,39	1 115 692	133 005	8,80	1 170 880
Blomsterprod. i små gartneri (A)	1 380	8,23	11 357	1 330	8,39	11 159	1 330	8,80	11 704
Sum blomster i gartnerier			1 147 531			1 126 851			1 182 584
Planteskoler (A)	24 219	8,23	199 322	23 774	8,39	199 464	22 656	8,80	199 373
Sum blomster (A)	163 575	8,23	1 346 853	158 109	8,39	1 326 315	156 991	8,80	1 381 957
Distr./kval.tilsk. fr/bær/gr			209 815			267 582			342 000
Hagebruksprodukter			6 608 379			6 713 767			6 929 295

A Kvantumsenhet: 1000 stykk Prisenhet: Kr/stykk

Tabell 4.4. Andre planteprodukter

	Revidert regnskap 2022			Foreløpig regnskap 2023			Budsjett 2024		
	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr
Høy. Innenlandsk salg	106 307	374,10	397 694	107 636	451,60	486 084	109 506	451,60	494 529
Rundballer. Salg	53 153	62,10	33 008	53 818	64,30	34 605	54 753	64,30	35 206
Sum innenl. salg av stråfôr	159 460	270,10	430 702	161 454	322,50	520 689	164 259	322,50	529 735
Høy. Eksport	67	1 496,00	1 002	94	1 431,60	1 346	75	1 400,00	1 050
Halm. Eksport	60	196,10	118	101	219,10	221	65	300,00	195
Sum eksport av stråfôr	127	881,89	1 120	195	803,59	1 567	140	889,29	1 245
Stråfôr	159 587		431 822	161 649		522 256	164 399		530 980
Engfrø (A)	2 815	40,57	114 205	1 351	40,60	54 851	2 080	42,27	87 922
Rotvekst- og grønnsaksfrø (A)	1	169,00	169	1	182,00	182	1	182,00	182
Sum andre frø til modning	2 816		114 374	1 352		55 033	2 081		88 104
Sum andre planteprodukter	162 403		546 196	163 001		577 289	166 480		619 084

A Kvantumsenhet: Tonn Prisenhet: Kr/kg

Tabell 4.5. Melk. Registrerte regnskaper

	Revidert regnskap 2022			Foreløpig regnskap 2023			Budsjett 2024		
	1000 liter	Øre/liter	1000 kr	1000 liter	Øre/liter	1000 kr	1000 liter	Øre/liter	1000 kr
Kumelk. Meierileveranse	1 448 352	608,56	8 814 091	1 385 525	650,98	9 019 491	1 438 000	653,50	9 397 330
Kumelk. Hjemmeforbr.helmelk	857	608,56	5 215	815	650,98	5 305	767	653,50	5 012
Kumelk. Lokal foredling	4 188	608,56	25 486	4 268	650,98	27 784	4 300	653,50	28 101
Sum kumelk	1 453 397	608,56	8 844 792	1 390 608	650,98	9 052 580	1 443 067	653,50	9 430 443
Geitmelk. Meierileveranse	18 377	607,48	111 637	17 773	649,92	115 510	17 900	653,20	116 923
Geitmelk. Annet salg	987	607,48	5 996	1 003	649,92	6 519	1 000	653,20	6 532
Sum geitmelk	19 364	607,48	117 633	18 776	649,92	122 029	18 900	653,20	123 455
Produsenttjeneste, meierifin			67 155			66 545			63 867
Grunntilskudd melk			67 270			64 519			65 100
Sum ku/geitmelk m. gr.tilsk.			9 096 850			9 305 673			9 682 865
Distriktstilskudd			612 552			613 239			920 100
Salg av melkekvoter			19 526			-609			-828
Ku- og geitmelk			9 728 928			9 918 303			10 602 137

A Kvantumsenhet: Tonn Prisenhet: Kr/kg

Tabell 4.6. Kjøtt. Registrerte regnskaper

	Revidert regnskap 2022			Foreløpig regnskap 2023			Budsjett 2024		
	Tonn	Kr/kg	1000 kr	Tonn	Kr/kg	1000 kr	Tonn	Kr/kg	1000 kr
Storfe. Registrert salg	90 151	62,33	5 619 112	88 722	64,05	5 682 644	82 129	60,75	4 989 337
Storfe. Hjemmefb./returslakt	295	62,23	18 358	319	63,95	20 400	319	60,65	19 347
Sum storfe	90 446	62,33	5 637 470	89 041	64,05	5 703 044	82 448	60,75	5 008 684
Kalv. Registrert salg	1 603	64,01	102 608	1 845	63,20	116 604	1 766	59,90	105 783
Kalv. Hjemmefb./returslakt	49	63,91	3 132	50	63,10	3 155	50	59,80	2 990
Sum kalv	1 652	64,01	105 740	1 895	63,20	119 759	1 816	59,90	108 773
Sau/lam. Registrert salg	23 175	51,31	1 189 109	22 371	55,07	1 231 971	21 859	55,04	1 203 119
Sau/lam. Hj.fbr./r.s./d.salg	412	51,21	21 099	397	54,97	21 823	396	54,94	21 756
Sum sau/lam	23 587	51,31	1 210 208	22 768	55,07	1 253 794	22 255	55,04	1 224 875
Geit/kje. Registrert salg	298	14,47	4 312	344	5,58	1 920	344	5,58	1 920
Geit/kje. Hj.fb./returslakt	41	14,37	589	39	5,48	214	39	5,48	214
Sum geit/kje	339	14,46	4 901	383	5,57	2 134	383	5,57	2 134
Hest. Registrert salg	10	0,00	0	5	0,00	0	5	0,00	0
Sum hest	10	0,00	0	5	0,00	0	5	0,00	0
Sum kjøtt (u/gris,fjørfe,tam	116 034	59,97	6 958 319	114 092	62,04	7 078 731	106 907	59,35	6 344 466
Gris. Reg.salg u. hode/labbb	132 901	33,11	4 400 352	131 744	36,63	4 825 783	128 794	35,39	4 558 020
Gris. Hj.fbr./r.s. u. h./l.	317	33,01	10 464	288	36,53	10 521	288	35,29	10 164
Sum gris	133 218	33,11	4 410 816	132 032	36,63	4 836 304	129 082	35,39	4 568 184
Sum kjøtt (u/fjørfe,tamrein)	249 252	45,61	11 369 135	246 124	48,41	11 915 035	235 989	46,24	10 912 650
Hønseslakt. Registrert salg.	529	1,35	714	504	2,69	1 356	504	2,69	1 356
Sum hønseslakt.	529	1,35	714	504	2,69	1 356	504	2,69	1 356
Kylling (fra 1982). Salg	105 085	24,79	2 605 057	107 109	28,05	3 004 407	110 508	28,31	3 128 481
Sum høns,kylling,broilersl.	105 614	24,67	2 605 771	107 613	27,93	3 005 763	111 012	28,19	3 129 837
Ender.	835	42,53	35 513	897	48,12	43 164	897	48,57	43 567
Kalkuner. Salg	8 359	33,71	281 782	8 714	37,13	323 551	8 714	37,58	327 472
Sum annet fjørfe	9 194	34,51	317 295	9 611	38,16	366 715	9 611	38,61	371 039
Sum fjørfeslakt	114 808	25,46	2 923 066	117 224	28,77	3 372 478	120 623	29,02	3 500 876
Grunntilskudd kjøtt			84 261			82 397			85 000
Sum kjøtt inkl. grunntilsk.	364 060	39,49	14 376 462	363 348	42,30	15 369 910	356 612	40,66	14 498 526

	Revidert regnskap 2022			Foreløpig regnskap 2023			Budsjett 2024		
	1000 liter	Øre/liter	1000 kr	1000 liter	Øre/liter	1000 kr	1000 liter	Øre/liter	1000 kr
Kumelk. Meierileveranse	1 448 352	608,56	8 814 091	1 385 525	650,98	9 019 491	1 438 000	653,50	9 397 330
Kumelk. Hjemmeforbr.helmelk	857	608,56	5 215	815	650,98	5 305	767	653,50	5 012
Kumelk. Lokal foredling	4 188	608,56	25 486	4 268	650,98	27 784	4 300	653,50	28 101
Sum kumelk	1 453 397	608,56	8 844 792	1 390 608	650,98	9 052 580	1 443 067	653,50	9 430 443
Geitmelk. Meierileveranse	18 377	607,48	111 637	17 773	649,92	115 510	17 900	653,20	116 923
Geitmelk. Annet salg	987	607,48	5 996	1 003	649,92	6 519	1 000	653,20	6 532
Sum geitmelk	19 364	607,48	117 633	18 776	649,92	122 029	18 900	653,20	123 455
Produsenttjeneste, meierifin			67 155			66 545			63 867
Grunntilskudd melk			67 270			64 519			65 100
Sum ku/geitmelk m. gr.tilsk.			9 096 850			9 305 673			9 682 865
Distriktstilskudd			612 552			613 239			920 100
Salg av melkekvoter			19 526			-609			-828
Ku- og geitmelk			9 728 928			9 918 303			10 602 137

A Kvantumsenhet: Tonn Prisenhet: Kr/kg

Tabell 4.6. Kjøtt (forts.) Registrerte regnskaper

	Revidert regnskap 2022			Foreløpig regnskap 2023			Budsjett 2024		
	Tonn	Kr/kg	1000 kr	Tonn	Kr/kg	1000 kr	Tonn	Kr/kg	1000 kr
Distriktstilskudd kjøtt			661 700			661 286			680 000
Kvalitetstilskudd storfe			304 780			422 025			425 000
Tilskudd lam- og kjeslakt			412 504			446 449			500 000
Tilskudd friføring av sau			35			18			1 500
Utkjøpsordning avlsgris			0			4 532			12 468
Sum tilskudd			1 379 019			1 534 310			1 618 968
Kjøtt og fjørfeslakt	364 060	43,28	15 755 481	363 348	46,52	16 904 220	356 612	45,20	16 117 494

Tabell 4.7. Egg. Registrerte regnskaper

	Revidert regnskap 2022	Foreløpig regnskap 2023	Budsjett 2024
--	------------------------	-------------------------	---------------

	Tonn	Kr/kg	1000 kr	Tonn	Kr/kg	1000 kr	Tonn	Kr/kg	1000 kr
Egg. Registrert salg.	65 221	18,48	1 205 284	65 286	20,43	1 333 793	65 820	21,52	1 416 446
Egg. Direkte salg.	7 940	21,16	168 010	7 948	23,30	185 188	8 013	24,35	195 117
Egg. Sum salg	73 161	18,77	1 373 294	73 234	20,74	1 518 981	73 833	21,83	1 611 563
Egg. Hjemmeforbruk, mat	69	18,38	1 268	69	20,33	1 403	69	21,42	1 478
Egg. Salg og hjemmeforbruk	73 230	18,77	1 374 562	73 303	20,74	1 520 384	73 902	21,83	1 613 041
Distriktstilskudd. Egg			3 078			3 993			5 400
Kompensasjon midlert. oppho.			863			9 494			0
Godtgjør. førtidsslakt,høner	0	0,00	25 660	0	0,00	0	0	0,00	0
Egg			1 404 163			1 533 871			1 618 441

Tabell 4.8. Ull. Registrerte regnskaper

	Revidert regnskap 2022			Foreløpig regnskap 2023			Budsjett 2024		
	Tonn	Kr/kg	1000 kr	Tonn	Kr/kg	1000 kr	Tonn	Kr/kg	1000 kr
Ull	3 160	31,56	99 730	3 067	33,08	101 456	2 971	33,01	98 073

Tabell 4.9 Andre husdyrproduksjoner. Registrerte regnskaper

	Revidert regnskap 2022			Foreløpig regnskap 2023			Budsjett 2024		
	Antall dyr	Kr/dyr	1000 kr	Antall dyr	Kr/dyr	1000 kr	Antall dyr	Kr/dyr	1000 kr
Innenlandsk salg. Hester	1 250	25 000,00	31 250	1 250	27 500,00	34 375	1 150	25 000,00	28 750
Eksport. Hester	8	72 000,00	576	13	54 000,00	702	11	50 000,00	550
Eksport. Andre dyr	1 211	13 336,18	16 150	1 425	17 017,13	24 249	1 400	23 192,86	32 470
Sum eksport. Husdyr			16 726			24 951			33 020
Import. Andre dyr	-14 907	2 299,50	-34 279	-21 368	1 493,84	-31 920	-20 000	1 876,00	-37 520
Import. Embryo storfe (A)	-109	10 000,00	-1 090	-10	10 000,00	-100	0	0,00	0
Sum import. Husdyr			-35 369			-32 020			-37 520
Kaninkjøtt (B)	27	145,00	3 915	24	150,00	3 600	23	152,00	3 496
Sum kaniner			3 915			3 600			3 496
Oppdrettshjort (B)	148	139,00	20 572	145	144,00	20 880	143	149,00	21 307
Sum hjort			20 572			20 880			21 307
Salg til Honningcentralen (B)	684	69,62	47 620	421	70,17	29 542	650	72,00	46 800
Honning. Direkte salg (B)	1 126	206,00	231 956	1 089	212,00	230 868	1 210	216,00	261 360
Sum birøkt			279 576			260 410			308 160
Andre husdyrproduksjoner			316 670			312 196			357 213

Tabell 4.10. Kjøreinntekter m.v. Registrerte regnskaper

	Revidert regnskap 2022			Foreløpig regnskap 2023			Budsjett 2024		
	Kvantum	Kr/m3	1000 kr	Kvantum	Kr/m3	1000 kr	Kvantum	Kr/m3	1000 kr
Kjøring v/invest. driftsbygn	42 690	154,71	66 046	38 600	163,28	63 026	30 625	169,81	52 004
Kjøring v/invest. grøfter	23 347	154,71	36 120	23 157	163,28	37 811	25 988	169,81	44 130
Kjøring v/invest. nydyrking	10 465	154,71	16 190	10 773	163,28	17 590	9 257	169,81	15 719
Sum kjøreinnt. v/investering			118 356			118 427			111 853
Kjøring i skogen	20 573	154,71	31 828	20 573	163,28	33 592	20 573	169,81	34 935
Kjøring på bierverv m.v.	931 411	341,75	318 310	912 783	360,67	329 213	894 527	375,10	335 537
Innt. hester i full pensjon	6 609	27 542,83	182 031	6 692	29 068,01	194 523	6 808	30 230,73	205 811
Kjøreinntekter m.v.			650 525			675 755			688 136

Tabell 4.11. Arbeidsinntekter ved investeringer. Registrerte regnskaper

	Revidert regnskap 2022			Foreløpig regnskap 2023			Budsjett 2024		
	1000 timer	Kr/time	1000 kr	1000 timer	Kr/time	1000 kr	1000 timer	Kr/time	1000 kr
Invest.arb. driftsbygninger	942	175,31	165 142	864	182,32	157 524	686	189,62	130 079
Invest.arb. grøfter	309	175,31	54 171	311	182,32	56 702	349	189,62	66 177
Invest.arb. nydyrking	92	175,31	16 129	96	182,32	17 503	83	189,62	15 738
Arbeidsinnt. v/investeringer			235 442			231 729			211 994

Tabell 4.12. Endringer i buskapsverdien. Registrerte regnskaper

	Revidert regnskap 2022			Foreløpig regnskap 2023			Budsjett 2024		
	Antall dyr	Kr/dyr	1000 kr	Antall dyr	Kr/dyr	1000 kr	Antall dyr	Kr/dyr	1000 kr
Hester	921	15 450,00	14 229	158	17 000,00	2 686	0	15 450,00	0
Storfe under 1 år	400	4 620,00	1 848	-12 200	4 650,00	-56 730	-200	4 420,00	-884
Okser over 1 år	1 700	22 470,00	38 199	-8 100	23 380,00	-189 378	-4 300	21 640,00	-93 052
Kviger	-2 441	14 710,00	-35 907	-6 237	15 400,00	-96 050	-7 570	14 645,00	-110 863
Kyr	-8 719	16 385,00	-142 861	-4 400	16 880,00	-74 272	-441	16 050,00	-7 078
Sum storfe			-138 721			-416 430			-211 877
Sauer	0	750,00	0	-14 000	690,00	-9 660	-13 800	700,00	-9 660
Geiter	-201	370,00	-74	971	200,00	194	90	200,00	18
Slaktesvin	-6 581	1 920,00	-12 636	-8 219	2 050,00	-16 849	-3 968	2 000,00	-7 936
Avlssvin over 6 mnd.	-1 408	2 010,00	-2 830	-732	2 330,00	-1 706	-700	2 480,00	-1 736
Sum svin	-7 989		-15 466	-8 951		-18 555	-4 668		-9 672
Kyllinger	1 204 700	36,02	43 393	303 900	41,71	12 676	313 600	42,10	13 203
Ender, kalkuner og gjess	1 400	310,00	434	200	350,00	70	0	360,00	0
Sum fjørfe	1 206 100		43 827	304 100		12 746	313 600		13 203
Kaniner	-100	290,00	-29	-100	300,00	-30	-100	300,00	-30
Endringer i buskapsverdi			-96 234			-429 049			-218 018

Tabell 4.13 Medlemsbonus. Registrerte regnskaper

	Revidert regnskap 2022			Foreløpig regnskap 2023			Budsjett 2024		
			1000 kr			1000 kr			1000 kr
Medlemsbonus			287 500			211 000			283 500

Tabell 4.14 Direkte tilskudd. Registrerte regnskaper

	Revidert regnskap 2022			Foreløpig regnskap 2023			Budsjett 2024		
			1000 kr			1000 kr			1000 kr
BU-invest. tradisj. jordbruk			546 812			649 500			805 800
BU-invest. Grøfting			52 331			69 100			130 000
Tilskudd SMIL-ordning			101 964			84 500			94 600
Organisert beitebruk			20 900			23 600			28 500
Rentestøtte			14 600			40 000			35 000
Tilskudd til verdensarven			10 825			10 100			11 500
Utvalgte kulturlandskap			33 900			38 500			32 000
Sum utbet. Landbr.utb.fond			781 332			915 300			1 137 400
Sum fondsutbetalinger			781 332			915 300			1 137 400
Areal kult.landsk.tillegg			4 883 553			5 369 079			5 567 300
Produksjonstillegg husdyr			3 641 519			4 057 445			4 720 230
Driftstilskudd i melkeprod.			1 757 626			2 478 589			2 796 500
Tilskudd til økolog. jordb.			125 742			147 476			162 600
Beitetilskudd			1 076 111			1 342 957			1 886 900
Regionale miljøprogram			597 144			782 006			1 006 100
Sum dir. tilsk. (underpost)			12 081 695			14 177 552			16 139 630
Fremme av norsk engfrøavl			10 337			10 312			12 000
Inseminering m.v.			79 689			107 241			117 075
Sum utviklingstiltak			90 026			117 553			129 075
Utbet.avløserordn.i jordbr.			1 227 170			1 330 155			1 554 877
Adm.tilsk. avl.lag/l.vikar			9 516			9 516			9 516
Refusj. utgifter under sykd.			122 854			147 343			188 700
Sjukelønnsordning			36 900			37 428			38 100
Landbruksvikar avløserlag			58 492			61 225			63 776
Tidligpensjonsordning			66 895			64 557			60 000
Sum velferdsordninger			1 521 827			1 650 224			1 914 969
Sum utbet. jordbruksavt.			14 474 880			16 860 629			19 321 074
Erst. tilt. pl./dyresykdom			28 604			38 601			51 310
Driftsplanlag m.v.			721			702			702
Tilsk. avløs. rep./HV-øvelse			953			953			953
Erstatn. rovdyrsk. på husdyr			45 304			51 804			47 080
Tilskudd til erstatning m.m.			124 357			1 002 600			288 946
Sum andre ordninger			199 939			1 094 660			388 991
Sum direkte tilskudd			14 674 819			17 955 289			19 710 065

Tabell 4.15 Handelsgjødning og kalk. Registrerte regnskaper

	Revidert regnskap 2022			Foreløpig regnskap 2023			Budsjett 2024		
	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr
Kalsiumnitrat	7 284	414,64	30 202	6 943	463,71	32 195	8 444	339,60	28 676
Kalsiumnitrat m. B	3 550	487,05	17 290	2 958	552,22	16 335	3 867	408,91	15 813
Kalkammonsalpeter. 26-28% N	9 768	493,61	48 216	2 168	526,17	11 407	5 343	427,06	22 818
Urea	238	579,36	1 379	383	771,71	2 956	318	656,81	2 089
Ammoniumnitrat	12	289,77	35	0	0,00	0	0	0,00	0
Ammoniumnitrat m. S	89 899	548,79	493 357	80 110	611,93	490 217	91 900	442,75	406 887
Annen N-gjødsel	865	999,38	8 645	911	935,34	8 521	781	913,68	7 136
Sum nitrogen-gjødsel	111 616	536,77	599 124	93 473	600,85	561 631	110 653	436,88	483 419
OPTI P-20/Trippelsuperfosat	208	832,22	1 731	155	1 173,47	1 819	234	805,06	1 884
Sum fosforgjødsel			1 731			1 819			1 884
Kaliumsulfat	88	1 153,50	1 015	769	1 265,72	9 733	58	1 176,11	682
Kaliumklorid	90	863,64	777	59	1 264,20	746	76	1 006,91	765
Kaliumsulfat m. Mg	1 619	650,10	10 525	1 600	822,21	13 155	693	823,77	5 709
PK-gjødsel	564	818,64	4 617	463	1 063,05	4 922	760	765,82	5 820
Sum PK-gjødsel og kaliumgj.	2 361	717,24	16 934	2 891	987,76	28 556	1 587	817,64	12 976
NP-gjødsel	1 059	1 005,23	10 645	1 335	1 220,11	16 288	1 100	944,35	10 388
Sum NP-gjødsel	1 059	1 005,19	10 645	1 335	1 220,07	16 288	1 100	944,36	10 388
NK-gjødsel 22-11	5 112	602,85	30 818	3 560	859,64	30 603	5 359	648,18	34 736
Sum NK-gjødsel	5 112	602,86	30 818	3 560	859,63	30 603	5 359	648,18	34 736
NPK-gjødsel N <9,5 %	2 230	604,64	13 483	521	972,89	5 069	1 524	807,75	12 310
NPK-gjødsel N 9,5 %-14,5 %	18 573	747,40	138 815	15 327	1 009,47	154 721	15 336	820,08	125 767
NPK-gjødsel N 14,5 %-19,5 %	28 804	708,07	203 952	29 194	878,36	256 428	40 574	627,72	254 691
NPK-gjødsel N 19,5 %-24,5 %	140 856	607,55	855 771	106 751	882,65	942 238	103 321	620,46	641 065
NPK-gjødsel N >24,5 %	125 012	596,66	745 897	127 061	806,75	1 025 065	99 164	549,11	544 519
Sum NPK-gjødsel	315 475	620,63	1 957 918	278 854	854,76	2 383 521	259 919	607,25	1 578 352
Gjødsel grøntar./villahager	-872	600,50	-5 236	-761	794,80	-6 048	-758	560,06	-4 245
Hamstring 2007/08	-45 000	861,00	-387 450	45 000	861,00	387 450	0	0,00	0
Annen gjødsel	4 314	435,38	18 782	4 175	598,28	24 978	4 175	535,32	22 350
Sum handelsgjødning	394 273	568,96	2 243 266	428 682	799,85	3 428 798	382 269	559,78	2 139 860
Sekundær- og mikronæringsst.	61	605,98	370	87	747,34	650	80	641,88	514
Gjødsel til veksthus	1 500	692,04	10 381	2 316	1 448,11	33 538	2 316	1 244,02	28 812
Sum mikronæringsstoff m.v.			10 751			34 188			29 326

Tabell 5.15. forts. Handelsgjødning og kalk. Registrerte regnskaper

	Revidert regnskap 2022			Foreløpig regnskap 2023			Budsjett 2024		
	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr
Kalk (A)	308 363	759,35	234 155	270 376	830,09	224 436	270 376	863,29	233 413
Sum hand.gj./kalk (u/tilsk.)			2 488 172			3 687 422			2 402 599
Andre rabatter	-394 334	2,95	-11 633	-428 769	2,95	-12 649	-382 348	2,95	-11 279
Handelsgjødning og kalk			2 476 539			3 674 773			2 391 320

A Kvantumsenhet: Tonn Prisenhet: Kr/tonn

Tabell 4.16 Innkjøpt kraftfôr. Registrerte regnskaper

	Revidert regnskap 2022			Foreløpig regnskap 2023			Budsjett 2024		
	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr
Drøvtyggerfôr	961 912	457,07	4 396 619	940 166	491,25	4 618 527	935 993	479,41	4 487 230
Økologisk drøvtyggerfôr	20 044	665,35	133 362	18 575	717,43	133 263	18 493	698,30	129 136
Sum kraftfôr til drøvtyggere	981 956	461,32	4 529 981	958 741	495,63	4 751 790	954 486	483,65	4 616 366
Svinefôr	461 823	471,80	2 178 864	461 372	506,42	2 336 467	451 064	501,47	2 261 929
Økologisk svinefôr	2 670	592,03	15 807	2 418	692,87	16 754	2 364	684,33	16 177
Sum kraftfôr til svin	464 493	472,49	2 194 671	463 790	507,39	2 353 221	453 428	502,42	2 278 106
Fjørrefôr u. koksidiostatika	492 856	505,39	2 490 823	503 041	540,64	2 719 665	513 109	532,32	2 731 398
Økologisk fjørrefôr	16 728	682,52	114 172	15 524	804,57	124 902	15 835	790,63	125 193
Sum kraftfôr til fjørfe	509 584	511,20	2 604 995	518 565	548,55	2 844 567	528 944	540,06	2 856 591
Hestepellets (hestefôr)	3 662	748,82	27 421	3 548	821,11	29 130	3 636	803,66	29 223
Kaninfôr	135	791,51	1 066	130	789,92	1 030	134	773,04	1 033
Sum kraftfôr, andre husdyr	3 797	750,25	28 487	3 678	820,01	30 160	3 770	802,55	30 256
Sum kraftfôrbl. ukorr.	1 959 830	477,50	9 358 134	1 944 774	513,16	9 979 738	1 940 628	504,03	9 781 319
Grøpp av salgskorn	1 104	365,68	4 037	1 070	392,09	4 195	1 096	382,57	4 193
Sum innkjøpt kraftfôr ukorr.	1 960 934	477,43	9 362 171	1 945 844	513,09	9 983 933	1 941 724	503,96	9 785 512
Sum innkjøpt kraftfôr korr.	1 960 934	477,43	9 362 171	1 945 844	513,09	9 983 933	1 941 724	503,96	9 785 512
Rabatter og bonus			-20 507			-20 701			-20 700
Innkjøpt kraftfôr			9 341 664			9 963 232			9 764 812

Tabell 4.17 Annet innkjøpt fôr. Registrerte regnskaper

	Revidert regnskap 2022			Foreløpig regnskap 2023			Budsjett 2024		
	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr
Tilskuddsfôr	14 836	1 024,76	152 033	14 615	1 152,51	168 439	15 065	1 162,85	175 183
Høy, importert	18 843	305,28	57 524	24 575	380,75	93 569	19 020	324,47	61 714
Melkeerstatninger	5 066	3 714,45	188 174	5 032	4 062,47	204 423	5 338	4 148,26	221 434
Salt	2 225	370,39	8 241	2 192	560,00	12 275	2 260	578,48	13 074
Organisk våtfôr (A)	27 226	375,01	102 100	27 226	402,94	109 704	25 935	399,41	103 587
Myse (B)	270 559	14,04	37 986	284 147	15,09	42 878	291 626	14,86	43 336
Annet innkjøpt fôr			546 058			631 288			618 328

A Kvantumsenhet: 1000 FEm Prisenhet: Kr/100 FEm

B Kvantumsenhet: 1000 liter Prisenhet: Øre/liter

Tabell 4.18 Såfrø og planter. Registrerte regnskaper

	Revidert regnskap 2022			Foreløpig regnskap 2023			Budsjett 2024		
	Tonn	Kr/kg	1000 kr	Tonn	Kr/kg	1000 kr	Tonn	Kr/kg	1000 kr
Innkjøpt såkorn. Hvete	14 278	7,55	107 799	12 480	8,88	110 822	11 019	9,06	99 832
Innkjøpt såkorn. Rug	762	15,49	11 803	806	17,70	14 266	613	20,39	12 499
Innkjøpt såkorn. Bygg	25 493	6,39	162 900	27 008	7,81	210 932	28 363	8,01	227 188
Innkj. såkorn. Havre/bl.korn	12 950	6,50	84 175	13 610	7,81	106 294	14 137	8,03	113 520
Innkjøpt såkorn. Rughvete	1 217	7,33	8 921	933	8,28	7 725	1 083	9,37	10 148
Sum innkjøpt såkorn	54 700	6,87	375 598	54 837	8,21	450 039	55 215	8,39	463 187
Oljefrø til modning	24	174,73	4 194	15	177,21	2 658	20	176,61	3 532
Erter	604	10,16	6 137	868	11,32	9 826	868	11,70	10 156
Engfrø	3 493	44,69	156 102	3 291	48,54	159 745	3 437	50,15	172 366
Sum engfrø	3 493	44,69	156 102	3 291	48,54	159 745	3 437	50,15	172 366
Importert grønnsakfrø	137	908,05	124 403	133	956,64	127 233	133	926,41	123 213
Norskprod. rotv- og gr.frø	0	2 746,77	0	0	3 048,18	0	0	3 048,18	0
Sum rotvekst- og grønnsakfrø	137		124 403	133		127 233	133		123 213
Annet frø,imp. (prydplanter)	54 539	678,41	37 000	57 386	714,46	41 000	53 782	706,55	38 000
Kjøp settepoteter	11 162	9,10	101 574	10 199	9,63	98 216	10 882	10,02	109 038
Blomsterløk m.v.	3 132	60,99	191 021	2 951	70,48	207 986	3 059	62,45	191 035
Planteartikler	11 584	29,44	341 033	9 791	35,03	342 979	11 244	30,68	344 966
Sum planter			532 054			550 965			536 001
Sum såfrø/planter (u.tilsk)			1 337 062			1 439 682			1 455 493
Såfrø og planter			1 337 062			1 439 682			1 455 493

Tabell 4.19 Energi og smøremidler. Registrerte regnskaper

	Revidert regnskap 2022			Foreløpig regnskap 2023			Budsjett 2024		
	1000 liter	Øre/liter	1000 kr	1000 liter	Øre/liter	1000 kr	1000 liter	Øre/liter	1000 kr
Fyringsolje. Veksthus	1 183	1 299,00	15 367	1 245	1 164,00	14 492	1 247	1 160,00	14 465
Bioenergi i veksthus (A)	54 139	539,60	29 213	57 053	419,00	23 905	57 078	455,00	25 970
Gass i veksthus (A)	237 777	890,45	211 729	244 825	882,50	216 058	244 931	779,34	190 885
Bensin	2 541	1 742,67	44 281	2 517	1 758,80	44 269	2 503	1 877,02	46 982
Diesel (brenselolje)	148 026	1 512,72	2 239 219	148 026	1 336,66	1 978 604	148 026	1 480,44	2 191 436
Smøremidler (olje,fett m.v.)	2 961	4 904,11	145 211	2 961	6 105,98	180 798	2 961	6 469,37	191 558
Bioenergi i jordbruk	0	0,00	67 298	0	0,00	70 360	0	0,00	70 360
Gass til jordbruk	0	0,00	103 298	0	0,00	88 715	0	0,00	77 057
Elektrisitet, jordbruk (A)	1 312 602	967,00	1 269 286	1 305 154	989,60	1 291 580	1 299 765	1 028,00	1 336 158
Elektrisitet, veksthus (A)	507 447	1 030,00	522 670	534 762	1 030,00	550 805	534 992	1 060,00	567 092
Sum energi og smøremidler			4 647 572			4 459 586			4 711 963

A Kvantumsenhet: 1000 kWh Prisenhet: Kr/1000 kWh

Tabell 4.20. Andre kostnader. Registrerte regnskaper

	Revidert regnskap 2022			Foreløpig regnskap 2023			Budsjett 2024		
	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr
Rensing av såkorn	7 705	92,00	7 089	7 671	101,80	7 809	7 622	110,38	8 413
Ensileringsmidler	8 233	1 365,72	112 440	7 505	1 515,68	113 752	8 050	1 559,75	125 560
Halmbeh.middel. Ammoniakk (A)	780	22,10	17 238	786	23,33	18 337	786	24,14	18 974
Plantevernmidler	92 961	633,07	588 508	87 775	764,11	670 698	101 156	751,52	760 208
Frakt. Korn og oljefrø	561 961	15,76	88 565	316 130	17,45	55 165	448 850	18,31	82 184
Frakt. Handelsgjødsel	394 273	25,36	99 988	428 682	27,00	115 744	382 269	27,00	103 213
Frakt. Poteter	71 440	30,00	21 432	62 078	31,00	19 244	68 603	31,00	21 267
Frakt. Grønnsaker	180 849	60,38	109 197	167 843	62,74	105 305	179 843	65,25	117 348
Frakt. Bær	5 823	68,60	3 995	4 921	71,28	3 508	4 915	74,13	3 643
Frakt. Blomster (B)	116 123	8,35	96 963	110 052	8,68	95 525	110 255	9,02	99 450
Frakt. Frukt	16 254	72,01	11 705	19 801	74,82	14 815	16 506	77,81	12 843
Sum frakt. Hagebruksprod.			221 860			219 153			233 284
Fiberduk (C)	8 697	0,11	957	8 580	0,11	944	8 613	0,11	947
Fiberduk inkl. inv.avgift (C)	8 697	0,11	957	8 580	0,11	944	8 613	0,11	947
Plastfolie i hagebruket (D)	6 339	1 558,57	9 880	6 202	1 627,47	10 094	6 162	2 563,09	15 794
Plastfolie i jordbruket (D)	82 934	7 981,85	661 967	72 080	7 924,56	571 202	79 128	7 527,89	595 667
Plastfolie inkl. inv.avgift (D)	89 273	7 525,76	671 847	78 282	7 425,67	581 296	85 290	7 169,20	611 461
Embal./sortering. Grønnsaker	14 075	22,54	317 304	13 156	24,34	320 164	14 097	25,09	353 644
Emballasje. Frukt og bær	20 540	3,35	68 774	22 560	3,46	78 119	19 735	3,60	71 002
Emballasje. Blomster	13 798	4,91	67 743	13 301	5,15	68 491	13 301	5,31	70 605
Sum emballasje. Hagebrukspr.			453 821			466 774			495 251
Torv- og plastpotter (E)	1 593	970,07	1 545	938	1 430,69	1 342	400	1 518,98	608
Dyrkingstorv (F)	100	642,15	64 215	100	693,97	69 397	100	736,40	73 640
Avrenspotet (A)	1 187	0,04	47	922	0,04	37	1 175	0,04	47
Sum andre kostn. v/pl.prod.			2 349 552			2 339 692			2 535 057

Tabell 4.20. Andre kostnader (forts.). Registrerte regnskaper

	Revidert regnskap 2022			Foreløpig regnskap 2023			Budsjett 2024		
	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr
Veterinær (G)	464 506	837,88	389 200	460 407	877,26	403 897	448 253	924,63	414 468
Medisin til dyr			614 818			692 618			767 265
Veterinær og medisin til dyr			1 004 018			1 096 515			1 181 733
Kunstig inseminasjon. Storfe (H)	256 394	1 196,24	306 709	255 186	1 271,11	324 369	251 368	1 315,06	330 564
Kunstig inseminasjon. Svin (H)	127 608	524,02	66 869	119 354	604,23	72 117	114 000	646,99	73 757
Husdyrforsikring	50 321	145,00	72 965	57 529	145,00	83 417	56 366	145,00	81 731
Frakt. Kraftfôr	1 960 934	23,47	460 231	1 945 844	25,03	487 045	1 941 724	26,03	505 431
Frakt. Kjøtt	248 139	4,00	9 926	245 031	4,06	9 948	234 897	4,23	9 936
Adm.geb. kjøp melkekvote			839			839			828
Destruksjon av høns			9 951			9 614			9 614
Sum a. kostn. v/husdyrprod.			1 931 508			2 083 864			2 193 594
Skadefors. maskiner netto	18 591	672,50	125 024	13 377	709,74	94 942	18 175	741,67	134 799
Sum netto skadefors. maskin.			125 024			94 942			134 799
Frakt. Fyringsolje (I)	9 064	29,18	2 645	5 585	30,32	1 693	7 250	31,53	2 286
Frakt. Ensileringsmidler (J)	8 233	395,65	3 257	7 505	483,12	3 626	8 050	502,45	4 045
Frakt. Såvarer (J)	66 644	278,00	18 527	66 804	293,00	19 574	67 350	304,72	20 523
Sum diverse frakter	83 941	291,03	24 429	79 894	311,58	24 893	82 650	324,91	26 854
Kontormaskiner			67 755			78 384			76 644
Teletjenester	564 142	2 363,60	133 341	568 443	2 493,90	141 764	557 775	2 523,98	140 781
Porto	1 464	167 495,39	24 521	1 366	190 215,50	25 983	1 329	198 119,37	26 330
Sum telefon og porto			157 862			167 747			167 111
Yrkesskadeforsikring (K)	59 660	332,00	19 807	51 982	350,39	18 214	55 313	366,16	20 253
Årsavgift (L)	77 062	586,71	45 213	76 206	604,59	46 073	76 199	238,84	18 199
Produsenttjenesten (M)	4 425	32 509,69	143 855	4 271	37 914,61	161 933	4 118	40 136,48	165 282
Gårdsregnskap, registrert	32 233	22 667,00	730 625	31 982	23 921,00	765 041	31 760	25 677,00	815 502
Gårdsregnskap, ikke-reg.	5 688	3 272,50	18 614	5 644	4 498,76	25 391	5 605	4 747,73	26 611
Sum gårdsregnskap (N)	37 921	19 757,89	749 239	37 626	21 007,60	790 432	37 365	22 537,48	842 113
Skadeforsikring på bygninger	63 203	2 644,51	167 141	66 102	2 790,95	184 487	86 785	2 916,94	253 147
Sum diverse andre kostnader			1 375 301			1 472 163			1 569 603
Sum ekskl.posten forskjellig			5 795 483			6 006 211			6 449 207

Tabell 4.20 Andre kostnader (forts.). Registrerte regnskaper

	Revidert regnskap 2022			Foreløpig regnskap 2023			Budsjett 2024		
	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr
Forskjellig			741 822			768 795			825 498
Forskjellig inkl. inv.avgift			741 822			768 795			825 498
Utgifter til sjuk.lønn.ordn.			36 900			37 428			38 100
Adm.tilskudd til avløserlag			9 516			9 516			9 516
Sum sosiale ordninger			46 416			46 944			47 616
Andre kostnader			6 583 721			6 821 950			7 322 321

A Kvantumsenhet: Tonn Prisenhet: Kr/kg

B Kvantumsenhet: Kv.indeks Prisenhet: Pr.ind.frakt

C Kvantumsenhet: 1000 m2 Prisenhet: Kr/m2

D Kvantumsenhet: Daa Prisenhet: Kr/daa

E Kvantumsenhet: Antall kart. Prisenhet: Kr/kartong

F Kvantumsenhet: 1000 m3 Prisenhet: Kr/m3

G Kvantumsenhet: Antall besøk Prisenhet: Kr/besøk

H Kvantumsenhet: Ant. insemt. Prisenhet: Kr/insemt.

I Kvantumsenhet: 1000 liter Prisenhet: Øre/liter

J Kvantumsenhet: Tonn Prisenhet: Kr/tonn

K Kvantumsenhet: Ant. enhet. Prisenhet: Kr/enhet

L Kvantumsenhet: Ant. kj.tøy Prisenhet: Kr/kj.time

M Kvantumsenhet: Kyr i fj.k. Prisenhet: Kr/10 kyr fk

N Kvantumsenhet: Ant. regnsk. Prisenhet: Kr/regnskap

Tabell 4.21 Vedlikehold. Registrerte regnskaper

	Revidert regnskap 2022			Foreløpig regnskap 2023			Budsjett 2024		
	Kv.indeks	Pr.ind. vdl.	1000 kr	Kv.indeks	Pr.ind. vdl.	1000 kr	Kv.indeks	Pr.ind. vdl.	1000 kr
Vedlikehold. Bygninger	80 971	2 863,70	2 318 767	80 341	2 990,90	2 402 919	79 783	3 130,30	2 497 447
Vedlikehold. Mask. og redsk.	281 285	803,26	2 259 450	270 262	898,12	2 427 277	268 733	925,83	2 488 011
Vedlikehold. Biler	24 910	870,00	216 717	24 717	934,70	231 030	24 545	972,10	238 602
Sum vedlikehold			4 794 934			5 061 226			5 224 060

Tabell 4.22 Leasing av maskiner. Registrerte regnskaper

	Revidert regnskap 2022			Foreløpig regnskap 2023			Budsjett 2024		
	Kvantum	Pr.ind. kts.	1000 kr	Kvantum	Pr.ind. kts.	1000 kr	Kvantum	Pr.ind. kts.	1000 kr
Leasing, kapitalslitdel	0	0,00	998 900	0	0,00	1 100 300	0	0,00	1 195 000
Leasing, rentedel (A)	3 079	4,25	130 858	3 467	6,24	216 341	3 761	6,95	261 390
Sum leasing av maskiner			1 129 758			1 316 641			1 456 390

A Kvantumsenhet: Mill. kr Prisenhet: Rentepros.

Tabell 4.23 Kapitalslit. Registrerte regnskaper

	Revidert regnskap 2022			Foreløpig regnskap 2023			Budsjett 2024		
	Kvantum	Pr.ind. kts.	1000 kr	Kvantum	Pr.ind. kts.	1000 kr	Kvantum	Pr.ind. kts.	1000 kr
Kapitalslit. Ma./t.u. dr.b.	1 506 304	10,00	1 506 304	1 543 860	10,00	1 543 860	1 574 200	10,00	1 574 200
Kapitalslit. Driftsbygninger	1 925 126	10,00	1 925 126	1 979 380	10,00	1 979 380	2 029 180	10,00	2 029 180
Kapitalslit. Sum driftsb.	3 431 430	10,00	3 431 430	3 523 240	10,00	3 523 240	3 603 380	10,00	3 603 380
Kapitalslit. Maskiner/redsk.	2 156 112	10,00	2 156 112	2 204 595	10,00	2 204 595	2 228 443	10,00	2 228 443
Kapitalslit. Biler	69 274	10,00	69 274	67 152	10,00	67 152	65 546	10,00	65 546
Kapitalslit. Grøfter	200 973	10,00	200 973	205 267	10,00	205 267	212 100	10,00	212 100
Kapitalslit. Hydrotekn. anl.	43 674	10,00	43 674	47 152	10,00	47 152	52 205	10,00	52 205
Kapitalslit. Delsum	5 901 463	10,00	5 901 463	6 047 406	10,00	6 047 406	6 161 674	10,00	6 161 674
Kapitalslit			5 901 463			6 047 406			6 161 674

Tabell 4.24 Rente. Lånt kapital. Registrerte regnskaper

	Revidert regnskap 2022			Foreløpig regnskap 2023			Budsjett 2024		
	Mill. kr	Rentepros.	1000 kr	Mill. kr	Rentepros.	1000 kr	Mill. kr	Rentepros.	1000 kr
Nedbetalingslån statsbanker	3 852	2,87	110 552	3 557	4,94	175 716	3 201	5,96	190 780
Nedb.lån andr. lång. f. 1997	73 597	3,21	2 362 464	75 697	5,28	3 996 802	77 957	6,30	4 911 291
Sum nedbetalingslån	77 449	3,19	2 473 016	79 254	5,26	4 172 518	81 158	6,29	5 102 071
Sum rentebærende utlån	77 449	3,19	2 473 016	79 254	5,26	4 172 518	81 158	6,29	5 102 071
Investeringslån LUF	16	0,00	0	7	0,00	0	3	0,00	0
Korreksjon gjeld og renter	-5		-153	-5		-248	0		0
Rentekostnader lånt kapital	77 460	3,19	2 472 863	79 256	5,26	4 172 270	81 161	6,29	5 102 071
Rente lånt kapital	77 460	3,19	2 472 863	79 256	5,26	4 172 270	81 161	6,29	5 102 071

Tabell 4.25 Bruttoinvest. Løpende priser. Registrerte regnskaper

	Revidert regnskap 2022			Foreløpig regnskap 2023			Budsjett 2024		
			1000 kr			1000 kr			1000 kr
Mask. og tekn. utst. dr.byg.			2 139 293			1 913 754			1 876 373
Driftsbygninger			3 789 673			3 390 141			3 323 922
Sum driftsbygninger			5 928 966			5 303 895			5 200 295
Maskiner og redskaper			2 705 820			2 678 971			2 477 729
Biler			50 053			53 357			55 106
Grøfter (A)	41 484	6 309,00	261 723	41 254	6 589,00	271 823	46 116	6 896,00	318 016
Hydrotekniske anlegg	16 159	6 309,00	101 946	15 338	6 589,00	101 065	18 928	6 896,00	130 531
Sum avskrivb. bruttoinvest.			9 048 508			8 409 111			8 181 677
Fulldyrking u. grøftkostn. (A)	18 000	8 993,00	161 874	16 000	9 392,00	150 272	16 000	9 830,00	157 280
Sum br.invest.uavskr.jordkap (A)	18 000	8 993,00	161 874	16 000	9 392,00	150 272	16 000	9 830,00	157 280
Sum bruttoinvesteringer			9 210 382			8 559 383			8 338 957

A Kvantumsenhet: Daa Prisenhet: Kr/daa

Tabell 4.26 Bruttoinvest. Faste priser. Registrerte regnskaper

	Revidert regnskap 2022			Foreløpig regnskap 2023			Budsjett 2024		
	1000 kr	Indeks	1000 kr	1000 kr	Indeks	1000 kr	1000 kr	Indeks	1000 kr
Teknisk inst. bygninger	2 139 293	2 863,70	2 139 293	1 913 754	2 990,90	1 832 364	1 876 373	3 130,30	1 716 567
Driftsbygninger	3 789 673	2 863,70	3 789 673	3 390 141	2 990,90	3 245 962	3 323 922	3 130,30	3 040 832
Sum driftsbygninger	5 928 966	0,00	5 928 966	5 303 895	0,00	5 078 326	5 200 295	0,00	4 757 399
Maskiner og redskaper	2 705 820	803,10	2 705 820	2 678 971	898,10	2 395 592	2 477 729	925,80	2 149 346
Biler	50 053	870,02	50 053	53 357	934,71	49 664	55 106	972,10	49 319
Grøfter	261 723	620,32	261 723	271 823	647,87	260 264	318 016	678,06	290 935
Hydrotekniske anlegg	101 946	620,32	101 946	101 065	647,47	96 827	130 531	678,06	119 416
Sum avskrivbare bruttoinv.	9 048 508	0,00	9 048 508	8 409 111	0,00	7 880 673	8 181 677	0,00	7 366 415
Fulldyrking	161 874	100,00	161 874	150 272	104,44	143 884	157 280	109,31	143 884
Sum br.inv.i uavskr.jordkap.	161 874		161 874	150 272		143 884	157 280		143 884
Sum bruttoinvesteringer	9 210 382		9 210 382	8 559 383		8 024 557	8 338 957		7 510 299

Tabell 4.27 Bokført kapital. Prisjustert saldo (Denne brukes ikke lenger)

	Revidert regnskap 2022			Foreløpig regnskap 2023			Budsjett 2024		
			Mill. kr			Mill. kr			Mill. kr
Teknisk inst. bygninger			15 501			16 737			17 420
Driftsbygninger			69 215			73 877			76 970
Sum driftsbygninger			84 715			90 614			94 390
Maskiner og redskaper			24 544			25 850			26 655
Biler			628			620			607
Grøfter			4 651			4 870			5 024
Hydrotekniske anlegg			749			844			923
Sum avskrivbar kapital			115 287			122 798			127 599
Jord			36 206			37 570			39 019
Husdyr			13 269			13 670			12 627
Varer i arbeid			14 897			15 955			15 735
Sum ikke-avskrivbar kapital			64 371			67 195			67 381
Sum kapital			179 658			189 992			194 980
Lånt kapital			77 232			79 256			81 161
Egenkapital			102 426			110 736			113 819

Tabell 4.28 Bokført kapital. Historisk kost

	Revidert regnskap 2022			Foreløpig regnskap 2023			Budsjett 2024		
			Mill. kr			Mill. kr			Mill. kr
Teknisk inst. bygninger			12 940			13 557			13 895
Driftsbygninger			44 394			46 203			47 505
Sum driftsbygninger			57 334			59 760			61 400
Maskiner og redskaper			18 875			19 405			19 841
Biler			470			450			437
Grøfter			3 055			3 115			3 182
Hydrotekniske anlegg			619			677			731
Sum avskrivbar kapital			80 353			83 407			85 591
Jord			36 206			37 570			39 019
Husdyr			13 269			13 670			12 627
Varer i arbeid			14 856			16 017			15 735
Sum ikke-avskrivbar kapital			64 331			67 257			67 381
Sum kapital			144 684			150 664			152 972
Lånt kapital			-77 460			-79 256			-81 161
Egenkapital			67 224			71 408			71 811

Tabell 4.29 Arbeidsforbruk

	Revidert regnskap 2022			Foreløpig regnskap 2023			Budsjett 2024		
	Ant. j.bedr.	Tim. p. bedr	1000 timer	Ant. j.bedr.	Tim. p. bedr	1000 timer	Ant. j.bedr.	Tim. p. bedr	1000 timer
Timeverk i jordbruket	37 921	2 041,00	77 400	37 626	2 045,00	76 950	37 365	2 030,00	75 850
	1000 timer	Tim. per årsverk	Årsverk	1000 timer	Tim. per årsverk	Årsverk	1000 timer	Tim. per årsverk	Årsverk
Årsverk i jordbruket	77 400	1845	41 950	76 950	1845	41 700	75 850	1845	41 100

Tabell 4.30 Sammen drag. Totalkalkylens registrerte regnskaper. Mill. Kroner ¹⁾

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Korn, erter og oljefrø	2 138	3 928	4 118	3 771	6 429	3 662	5 269
Poteter	795	799	952	995	1 130	1 212	1 325
Hagebruksprodukter	5 087	5 294	5 800	6 070	6 608	6 714	6 929
Andre planteprodukter	373	377	384	435	546	577	619
Sum planteprodukter	8 392	10 398	11 254	11 270	14 713	12 165	14 142
Melk	9 579	8 971	9 431	10 814	9 729	9 918	10 602
Kjøtt	12 665	12 305	12 698	14 007	15 755	16 904	16 117
Egg	1 132	1 144	1 232	1 282	1 404	1 534	1 618
Ull	129	117	118	105	100	101	98
Andre husdyrproduksjoner	232	274	292	304	317	312	357
Sum husdyrprodukter	23 736	22 812	23 771	26 514	27 305	28 770	28 793
Sum plante- og husdyrprodukter	32 128	33 210	35 025	37 784	42 018	40 935	42 935
Kjøreinntekter m.v.	571	605	608	622	651	676	688
Arbeidsinntekter ved invest.	228	229	210	217	235	232	212
Sum andre inntekter	799	834	818	839	886	907	900
Endringer i buskapsverdien	-235	0	153	140	-96	-429	-218
Medlemsbonus	219	150	224	352	288	211	284
Sum produksjonsinntekter	32 911	34 194	36 220	39 115	43 095	41 625	43 901
Direkte tilskudd	12 425	12 039	12 097	12 030	14 675	17 955	19 710
Sum inntekter inklusive tilskudd	45 336	46 233	48 318	51 145	57 770	59 580	63 611
Handelsgjødsel og kalk	1 784	1 882	1 928	1 910	2 477	3 675	2 391
Innkjøpt kraftfôr	7 749	7 761	7 925	8 185	9 342	9 963	9 765
Annet innkjøpt fôr	720	511	472	521	546	631	618
Såfrø og planter	1 150	1 158	1 259	1 336	1 337	1 440	1 455
Energi og smøremidler	3 095	3 182	2 596	3 786	4 648	4 460	4 712
Andre kostnader	5 092	5 587	5 789	6 368	6 568	6 804	7 304
Vedlikehold	3 928	4 012	4 397	4 699	4 795	5 061	5 224
ikke-varige prod.midler (kostnader)	23 517	24 093	24 366	26 804	29 712	32 034	31 470
Leasing av maskiner	672	742	792	847	1 130	1 317	1 456
Kapitalslit	5 232	5 369	5 525	5 694	5 901	6 047	6 162
Sum kapitalkostnader	5 904	6 111	6 317	6 540	7 031	7 364	7 618
Sum kostnader	29 422	30 204	30 683	33 345	36 743	39 398	39 088
Vederlag til arbeid og kapital	15 914	16 028	17 635	17 800	21 027	20 182	24 523
Realrente lånt kapital	2 066	2 355	2 134	1 962	2 473	4 172	5 102
Vederlag til arbeid og egenkapital	13 848	13 674	15 500	15 838	18 554	16 010	19 421

1) Eksklusive virkning av jordbruksfradraget ved skatteligningen

Tabell 4.31 Det økonomiske resultat i jordbruket iflg. totalkalkylens registrerte regnskaper ¹⁾

Jordbruket totalt, mill kr					Pr årsverk. Kroner			
Vederlag arbeid og kapital	Renter lånt kap.	Vederlag arbeid og egenkap.	Vederlag arb. og kap.		Vederlag arb. og egenkap.		Nivå	Endring
			Nivå	Endring	Nivå	Endring		
2011	17 958	2 599	15 359	369 500	3 000	316 000	-2 700	17 958
2012	19 003	2 789	16 212	400 900	33 800	342 000	28 000	19 003
2013	18 246	2 829	15 417	394 900	2 400	333 700	-1 200	18 246
2014	19 629	2 860	16 769	431 400	44 600	368 600	41 700	19 629
2015	20 650	2 569	18 081	461 500	39 100	404 000	43 200	20 650
2016	20 632	2 256	18 376	468 900	23 500	417 600	27 600	20 632
2017	18 944	2 313	16 630	437 500	-23 000	384 100	-26 000	18 944
2018	18 028	2 340	15 688	421 200	-4 600	366 500	-7 300	18 028
2019	17 764	2 610	15 155	420 000	7 900	358 300	-300	17 764
2020	19 301	2 336	16 964	452 000	37 300	397 300	43 500	19 301
2021	18 827	2 075	16 752	442 000	5 100	393 200	9 300	18 827
2022	21 027	2 473	18 554	501 200	83 400	442 300	70 500	21 027
2023*	19 123	3 953	15 170	458 600	-16 400	363 800	-55 300	19 123
2024**	22 343	4 648	17 694	538 400	97 400	426 400	76 600	22 343

Tabell 4.32 Det økonomiske resultat¹⁾ i jordbruket iflg. totalkalkylens registrerte regnskaper i faste 2022 kroner

Jordbruket totalt, mill kr					Pr årsverk. Kroner			
Vederlag arbeid og kapital	Renter lånt kap.	Vederlag arbeid og egenkap.	Vederlag arb. og kap.		Vederlag arb. og egenkap.		Nivå	Endring
			Nivå	Endring	Nivå	Endring		
2011	17 958	2 599	15 359	369 500	3 000	316 000	-2 700	17 958
2012	19 003	2 789	16 212	400 900	33 800	342 000	28 000	19 003
2013	18 246	2 829	15 417	394 900	2 400	333 700	-1 200	18 246
2014	19 629	2 860	16 769	431 400	44 600	368 600	41 700	19 629
2015	20 650	2 569	18 081	461 500	39 100	404 000	43 200	20 650
2016	20 632	2 256	18 376	468 900	23 500	417 600	27 600	20 632
2017	18 944	2 313	16 630	437 500	-23 000	384 100	-26 000	18 944
2018	18 028	2 340	15 688	421 200	-4 600	366 500	-7 300	18 028
2019	17 764	2 610	15 155	420 000	7 900	358 300	-300	17 764
2020	19 301	2 336	16 964	452 000	37 300	397 300	43 500	19 301
2021	18 827	2 075	16 752	442 000	5 100	393 200	9 300	18 827
2022	21 027	2 473	18 554	501 200	83 400	442 300	70 500	21 027
2023*	19 123	3 953	15 170	458 600	-16 400	363 800	-55 300	19 123
2024**	22 343	4 648	17 694	538 400	97 400	426 400	76 600	22 343

1) Eksklusive virkning av jordbruksfradraget ved skatteligningen

4.2 Forbrukstabeller

Tabell 5.34– 5.35 viser produksjon og engrosforbruk av kjøtt og egg.

Tabell 4.33 Engrosforbruk av kjøtt inkl. grensehandel og biprodukter

	2020	2021	2022	2023	2024
Tonn engrosforbruk kjøtt					
Salgsproduksjon	347 831	361 777	362 953	361 343	355 533
Hjemmeforbruk	1 184	1 246	1 114	1 093	1 093
Lagerendring	1 778	1 734	5 950	7 960	2 136
Import	5 506	2 352	0	0	5 697
Eksport	26 066	38 742	23 663	12 744	12 900
Kjøtt	378 808	402 382	381 780	367 220	373 087
Tillegg grensehandel og kjøttbiprodukter					
Grensehandel	2 500	3 200	15 000	12 500	12 600
Kjøttbiprodukter	12 769	13 100	14 132	14 002	13 507
Sum totalt engrosforbruk av kjøtt	394 077	418 682	410 912	393 722	399 194
Kg per innbygger					
Kjøtt	70,4	74,4	70,0	66,5	66,8
Grensehandel	0,5	0,6	2,7	2,3	2,3
Kjøttbiprodukter	2,4	2,4	2,6	2,5	2,4
Sum kg. per innbygger	73,3	77,4	75,3	71,3	71,5

Tabell 4.34 Produksjon, import, eksport og forbruk av egg, tonn

	2020	2021	2022	2023	2024
Produksjon av egg	74 064	73 965	73 688	73 774	74 376
- rugeegg, verperase	480	482	457	470	474
Salgsprod. og hj.forbr.	73 584	73 483	73 231	73 303	73 902
Import av skallegg	459	706	176	611	2 180
Eksport av skallegg	202	221	253	292	255
Lagerøkning heleggpulver ¹	3	18	-18	-63	-63
Eksport av heleggpulver	0	0	0	0	0
Eksport av eggehvite	1 246	1 189	1 261	1 271	1 271
Forbruk i alt	73 841	73 968	73 154	73 622	75 827
Folkemengde	5 379	5 408	5 457	5 520	5 581
Forbruk, kg/person	13,73	13,68	13,41	13,34	13,59

¹⁾ Omregnet til skallegg